

Instytut Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Biuro Edukacji Publicznej
Oddział w Warszawie

Oferta Edukacyjna
2015/2016

Wystawa *Rotmistrz Witold Pilecki 1901-1948*

Rotmistrz Witold Pilecki był przedstawicielem pokolenia urodzonego pod zaborami, którego największym pragnieniem było odzyskanie przez Polskę niepodległości. Pokolenia wychowanego w ciągle żywych tradycjach powstań narodowych, które zostało ukształtowane przez zawołanie Bóg-Honor-Ojczyzna.

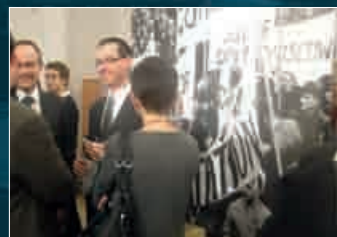
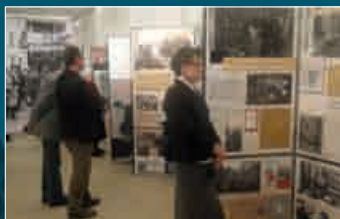
Przygotowana przez Oddziałowe Biuro Edukacji Publicznej IPN w Warszawie we współpracy z Zofią Pilecką-Optułowicz i Andrzejem Pileckim (dziećmi Witolda Pileckiego) ekspozycja składa się z 30 paneli i prezentuje najważniejsze wydarzenia z życia bohaterskiego Rotmistrza.

Jest swoistą podróżą sentymentalną do miejsc szczególnie związanych z życiem Witolda Pileckiego, m.in. na Kresy Wschodnie Rzeczypospolitej, gdzie spędził najpiękniejsze lata swojego życia, gdzie stworzył swoją „małą Ojczyznę” i skąd wyruszył, aby walczyć o jej wolność.

Podczas tej podróży można również poznać sylwetki ludzi, którzy odegrali ważną rolę w jego życiu, z którymi prowadził działalność niepodległościową (m.in. w niemieckim Obozie Koncentracyjnym Auschwitz, w Powstaniu Warszawskim i podczas działalności wywiadowczej dla Rządu RP na Uchodźstwie) i z którymi za tę działalność postawiony został przez komunistów przed sądem.

Wystawa **Przez Morze Czerwone. Rzeczpospolita Polska na Uchodźstwie 1945–1990** przedstawia dorobek polskiego uchodźstwa niepodległościowego, który wciąż jest mało obecny w powszechnej świadomości społecznej. Jak zauważył dr Łukasz Kamiński, Prezes IPN, za tym dorobkiem kryje się wielu konkretnych ludzi, którzy po zakończeniu II wojny światowej mogli dokonywać różnych wyborów. Jednak ludzie, o których opowiada wystawa, często do końca życia wszystkie swoje siły poświęcali niepodległej Polsce.

Ekspozycja przygotowana przez Oddziałowe Biuro Edukacji Publicznej IPN w Warszawie we współpracy z Archiwum Emigracji Biblioteki Uniwersyteckiej w Toruniu na 62 panelach ukazuje działalność struktur państwowych oraz polskiej emigracji niepodległościowej na obczyźnie w latach powojennych. Prezentacja, składająca się z czterech części: legalizmu (ciągłość polskich władz II Rzeczypospolitej), polityki, społeczeństwa oraz kultury, próbuje zasygnalizować bogactwo dokonań tysięcy ludzi, dla których Polska nigdy nie przestała być Ojczyzną, a o których aktywności i poświęceniu wie dzisiaj bardzo niewielu Polaków.

Na planszach można obejrzeć archiwalne fotografie i dokumenty, którym towarzyszy obszerny komentarz historyczny.

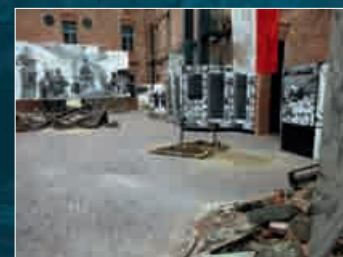
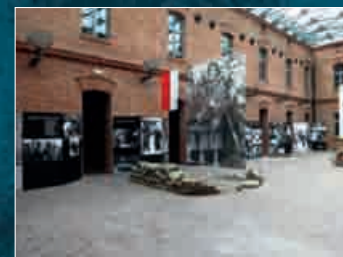
Wernisaż wystawy odbył się 26 listopada 2013 r. w Centrum Edukacyjnym IPN im. Janusza Kurtyki „Przystanek Historia” przy ul. Marszałkowskiej 21/25.

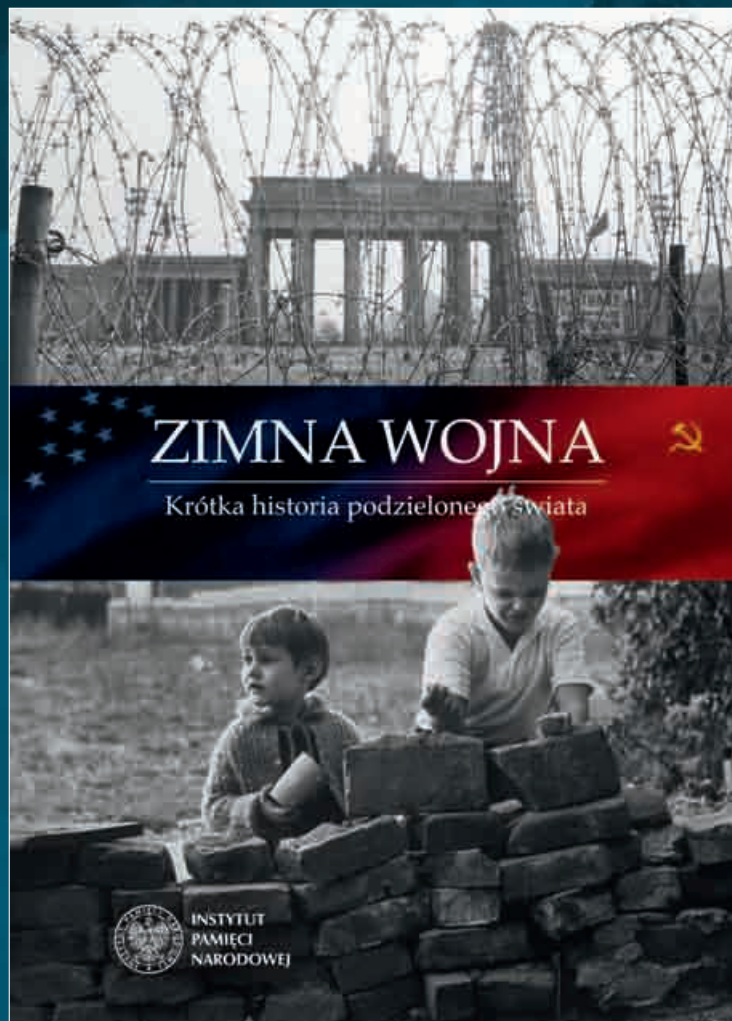
Wystawa ***Dni Powstania. Warszawa 1944***, przygotowana w 60. rocznicę Powstania Warszawskiego (z okazji 70. rocznicy uzupełniona i rozbudowana), ma wymiar symboliczny. Kolejne dni zmagania to nie tylko walka przeszło 50 tys. ochotników-powstańców, znaczących swój szlak bojowy męstwem, odwagą i poświęceniem. To także odsiecz oddziałów Armii Krajowej płynąca z różnych stron, nawet z dalekiej Nowogródziny. To zmarnowana pomoc ze strony żołnierzy armii Berlinga poległych na Czerniakowie, to zdrada „sojusznika naszych sojuszników” – czekającego na agonię miasta i jego obrońców na prawym brzegu Wisły. To wreszcie poświęcenie mieszkańców stolicy, które nadało głęboki sens pojęciom: solidarność, bohaterstwo, ofiarność. Im to właśnie, a zwłaszcza blisko 180 tys. poległych i zamordowanych mieszkańców Warszawy oraz 18 tys. poległych powstańców, wystawa oddaje należny hołd.

Premiera rozbudowanej wersji wystawy miała miejsce w krakowskim Muzeum Armii Krajowej 1 sierpnia 2014 r.

Wystawa dostępna także w językach angielskim i niemieckim.

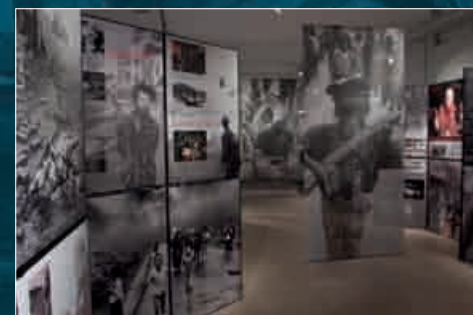

Wystawa ***Zimna wojna. Krótka historia podzielonego świata*** jest zaproszeniem do podróży w nieodległą przeszłość, w realia konfliktu, który przez blisko pół wieku od zakończenia II wojny światowej zdominował powojenną historię, wpłynął na życie milionów ludzi i ukształtował oblicze dzisiejszego świata. Zimna wojna była w istocie wojną czasami aż nadto gorącą, nawet jeśli do jawnej lub bezpośredniej konfrontacji zbrojnej między supermocarstwami dochodziło incydentalnie. Na myśl o niej z reguły nasuwają się takie skojarzenia, jak mur berliński, wyścig zbrojeń, wojny w Korei, Wietnamie czy Afganistanie, kryzys kubański. Ale w tym kontekście należy też umiejscowić wydarzenia mniej znane, jak wojna domowa w Grecji, „debata kuchenna” między Nixonem i Chruszczowem czy lądowanie Amerykanów na karaibskiej wyspie Grenadzie. Na wystawie przywołano też wiele zdań padających z ust

polityków po obu stronach zimnowojennej barykady, które na trwałe przeszły do historii. O szczególnej sile wyrazu narracji świadczą ilustrujące ją fotografie. Wśród słynnych zdjęć zapadających w pamięć, które stały się już ikonami zimnej wojny, znalazły się też te mniej znane, dopełniające narrację, o charakterze bardziej dokumentacyjnym. Uroczyste otwarcie wystawy odbyło się 1 października 2010 r. w Centrum Edukacyjnym IPN im. Janusza Kurtyki „Przystanek Historia” w Warszawie w 20. rocznicę zjednoczenia Niemiec, w obecności ambasadorów i przedstawicieli Stanów Zjednoczonych Ameryki, Francji, Republiki Federalnej Niemiec, Rosji, Wielkiej Brytanii i Polski. Otwarcu wystawy towarzyszyła rekonstrukcja historyczna punktu granicznego Checkpoint Charlie w Berlinie.

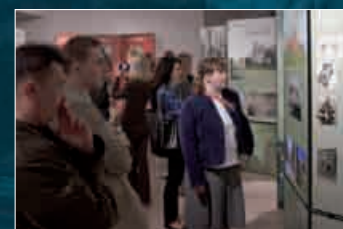
Wystawa dostępna także w językach angielskim i niemieckim.

Wystawa ***Rzeczpospolita utracona*** jest podróżą po Rzeczypospolitej, której już nie ma. Zniknęła bezpowrotnie, nie w wyniku normalnego rozwoju cywilizacyjnego i naturalnych procesów społecznych, ale na skutek kataklizmu, jaki stał się jej udziałem po 1939 r. To podróż po sferze duchowej „okaleczonego narodu” – strat spowodowanych okrucieństwami wojny, demoralizacją i zdziczeniem w skali dotychczas nieznannej. To doświadczenie niesprawiedliwości po II wojnie światowej, deprecjacji wartości, wielu pojęć stanowiących o jakości moralnej życia publicznego i społecznego. To podróż po nowym kanonie tradycji i kultury, negującym – oczywisty do niedawna – dorobek pokoleń. To świat obco brzmiących znaczeń, „wielu prawd”, na nowo pisanej historii. To także odkrywanie świadectw prawdziwych – pozwalających zachować nadzieję na zwyczajną uczciwość, szacunek, tolerancję, humanizm.

To podróż śladami nieistniejącego już społeczeństwa polskiego, bogatego wielokulturowością i wiekową tradycją. To historia zagłady dokonanej przez dwa totalitaryzmy: niemiecki i sowiecki. Zagłady realizowanej metodycznie wobec kolejnych społeczności (Żydów, Polaków, Romów, Białorusinów, Ukraińców), grup społecznych (inteligencji, wojskowych), nowych kategorii wrogów kreowanych przez nazizm i komunizm, wobec dzieci. To historia wypędzeń – utraty przez miliony obywateli Rzeczypospolitej swojego miejsca na ziemi, zerwanie podstawowych więzi społecznych, dających pole do erozji tradycji, patriotyzmu, szacunku. To wreszcie podróż śladami polskiej kultury materialnej skazanej przez obydwo okupantów na zniszczenie. Podróż po nieistniejących muzeach i bibliotekach, po utraconych Kresach z ich wielowiekowym bogactwem świątyń (kościołów, synagog, cerkwi, kenes, molenn, meczetów), zamków, pałaców, cmentarzy – ostatnich świadków nieistniejących już społeczności. To podróż po świecie ziemiańskich dworów z ich kulturotwórczą tradycją – wystawionych na „łup rewolucji”.

ROK KULTURY NIEZALEŻNEJ

Fotografie bez cenzury

1976–1989 *wystawa*

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

ROK KULTURY
NIEZALEŻNEJ

Wystawa **Fotografie bez cenzury 1976–1989** przedstawia zdjęcia dokumentujące rzeczywistość niewygodną i wstydlivą dla komunistycznych władz PRL, która nie była obecna w oficjalnej, cenzurowanej prasie, radiu i telewizji. Są one dowodem skuteczności niezależnego obiegu informacyjnego i częścią „kultury niezależnej” (podziemnego życia artystycznego i intelektualnego), funkcjonującej obok i w kontrze wobec „kultury oficjalnej”. Ze względu na perspektywę i selektywność podejmowanych tematów prezentowane zdjęcia nie mogą wprawdzie aspirować do miana wyczerpującej kroniki wydarzeń, ale wyłaniający się z nich wizerunek Polski daleki jest od zakłamanego obrazu, kreowanego przez peerelowską propagandę. Wystawa została podzielona na bloki tematyczne poświęcone znaczącym wydarzeniom społeczno-politycznym, strajkom i akcjom protestacyjnym, procesom i życiu internowanych w stanie wojennym, manifestacjom i demonstracjom, kulturze niezależnej, drugiemu obiegowi wydawniczemu oraz życiu codziennemu. Ważną część wystawy stanowią zdjęcia prezentujące działalność niezależnych agencji fotograficznych. Autorami zdjęć są fotografowie związani lub współpracujący z opozycją i prasą niezależną oraz fotoamatorzy. Robili oni zdjęcia różnej jakości, różnej klasy sprzętem; przemyślane kompozycje i „strzały” w biegu lub z ukrycia. Łączyło ich poczucie obowiązku „dania świadectwa” – dla przyszłości, dla historii...

Fotografowie „niezależni” to temat wciąż mało znany. Trudne bywa zidentyfikowanie i dotarcie do autorów, w warunkach „podziemia” dbających o ukrycie, a nie rozgłos wokół własnych nazwisk. Wielu wyemigrowało, losy innych pozostają nieznane, a czas zaciera pamięć. Część autorów straciła negatywy, dorobek innych został rozproszony. Materiały zarekwirowane przez Służbę Bezpieczeństwa – o ile nie zostały zniszczone i znajdują się w Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej – ciągle czekają na odkrycie.

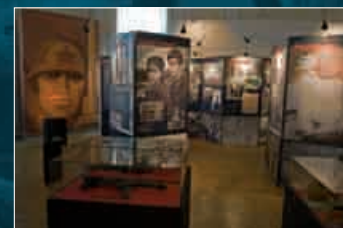
Wystawa plenerowa zorganizowana w ramach ogólnopolskich obchodów Roku Kultury Niezależnej. Po raz pierwszy prezentowana w dniach 9–31 maja 2009 r. w Warszawie.

Ekspozycja jest kolejnym etapem zorganizowanego przez warszawski OBEP cyklu imprez na temat metod, skali i form uzależnienia Polski od ZSRR, który rozpoczął się konferencją naukową *W objęciach Wielkiego Brata. Sowietów w Polsce 1939-1993*. Publikacja ukazała się we wrześniu 2009 r.

Wystawa *W objęciach Wielkiego Brata. Sowietów w Polsce 1944-1993*

ukazuje różne formy uzależnienia Polski od Związku Sowieckiego w latach 1944-1993. Autorzy zaprezentowali szeroki kontekst stosunków polsko-radzieckich, począwszy od wojny polsko-bolszewickiej, poprzez pakt Ribbentrop-Mołotow, represje sowieckie z lat 1939-1943, Zbrodnię Katyńską, konferencję w Jałcie, porwanie 16 przywódców Polskiego Państwa Podziemnego, aż po opuszczenie terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez ostatnie oddziały Północnej Grupy Wojsk Armii Radzieckiej w 1993 r. Niektóre z tych wpływów można odnaleźć jeszcze dzisiaj, m.in. na ulicach polskich miast. Wystawa obejmuje nie tylko zagadnienia polityczne, gospodarcze, ale również kulturalne oraz te dotyczące relacji międzyludzkich i sposobów wzajemnego postrzegania przez narody polski i rosyjski.

Wystawy ***Twarze warszawskiej bezpieki*** i ***Twarze mazowieckiej bezpieki*** zostały przygotowane w ramach ogólnopolskiego projektu badawczego dotyczącego struktur i metod działania aparatu bezpieczeństwa Polski Ludowej. Struktura warszawskiej „bezpieki” była unikalna w skali kraju. Po kolejnych reorganizacjach w Warszawie funkcjonowały obok siebie: w latach 1945–1956 Wojewódzki i Stołeczny Urząd Bezpieczeństwa Publicznego; w latach 1956–1975 Komenda Wojewódzka i Stołeczna Milicji Obywatelskiej. Dopiero w 1975 r. przy okazji nowego podziału terytorialnego kraju i likwidacji powiatów zlikwidowano Komendę Wojewódzką, a całość spraw w Warszawie i na terenie nowego, okrojonego województwa warszawskiego przejęła Komenda Stołeczna Milicji Obywatelskiej. Ostatnią istotną zmianą było przemianowanie jej w 1983 r. na Stołeczny Urząd Spraw Wewnętrznych.

Prezentowany na wystawach wybór funkcjonariuszy pełniących kierownicze stanowiska w warszawskich i terenowych strukturach aparatu bezpieczeństwa, ukazuje nie tylko przebieg kariery najbardziej znanych oficerów UB/SB, ale wiele mówi na temat pochodzenia społecznego, wykształcenia i przynależności partyjnej funkcjonariuszy. Okazuje się bowiem, że w pierwszym okresie działalności resortu bezpieczeństwa szefowie warszawskich i terenowych struktur represji najczęściej pochodzili spoza stolicy, z małych miejscowości lub wsi, z rodzin robotniczych i chłopskich, byli bardzo słabo wykształceni – wszyscy jednak w momencie wstąpienia do „organów” lub krótko po tym byli członkami partii komunistycznej. Najczęściej praca w MBP była dla nich szansą awansu społecznego za cenę całkowitej dyspozycyjności. Z czasem podwyższono kryteria doboru pracowników aparatu bezpieczeństwa: w latach 60. normą było już posiadanie przez oficerów matury, w latach 70. – wyższego wykształcenia. Robotniczo-chłopskie pochodzenie społeczne nie było już tak istotne jak wcześniej, ale do końca istnienia PRL obowiązywała ich „czystość światopoglądowa”, potwierdzana opiniami wydawanymi przez instancje partyjne.

Wystawa **„Zwyczajny” resort. Ludzie i metody „bezpieki” 1944-1956** jest poświęcona narodzinom i działalności operacyjnej aparatu bezpieczeństwa, a zwłaszcza jego działaniom skierowanym przeciw podziemiu niepodległościowemu. Ukazuje powstanie „bezpieki”, szkolenie jej funkcjonariuszy, techniki „pracy”, spektakularne rozgrywki operacyjne, podczas których posługiwano się prowokacją, a nawet skrytobójstwem. Na wystawie można zobaczyć nieznane materiały fotograficzne i dokumenty ukazujące ludzi będących pracownikami i współpracownikami (agentami) Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego.

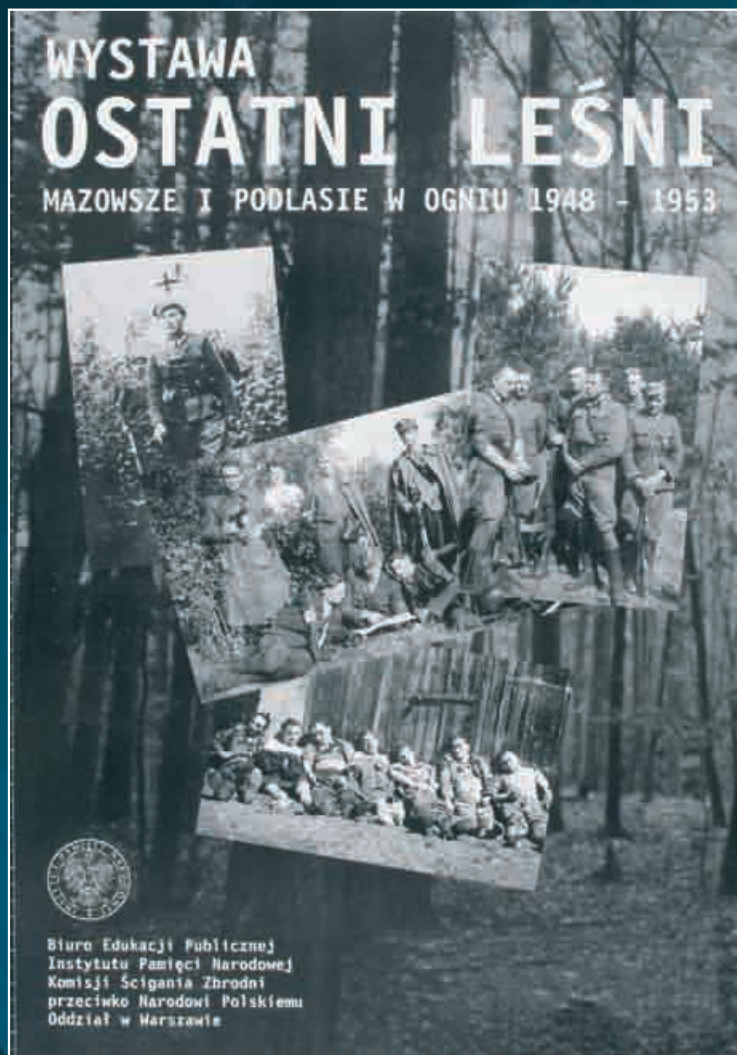

Wystawę **Marzec 1968** przygotowano w 35. rocznicę „wydarzeń marcowych”, uwzględnia ich szeroki kontekst międzynarodowy. Podzielona została na dwie zasadnicze części. W pierwszej ukazane zostały zagadnienia omawiające genezę Marca '68: świat w drugiej połowie lat 60., obraz Polski w czasie rządów Władysława Gomułki, dzieje środowiska młodzieży działającej przed Marcem '68 na terenie Uniwersytetu Warszawskiego oraz dzieje Żydów w Polsce w XX w. Część drugą, stanowiącą trzon wystawy, tworzy kilkadziesiąt zdjęć i dokumentów ukazujących przebieg „wydarzeń marcowych” w różnych miastach Polski.

Wystawa dostępna także w językach angielskim, francuskim i łotewskim.

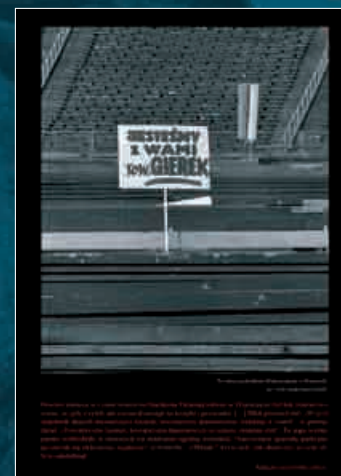

Wystawa **Ostatni leśni. Mazowsze i Podlasie w ogniu 1948-1953**

jest poświęcona likwidacji przez resort bezpieczeństwa ostatnich oddziałów partyzanckich podziemia niepodległościowego działających na Podlasiu Lewobrzeżnym oraz Mazowszu w latach 1948-1953.

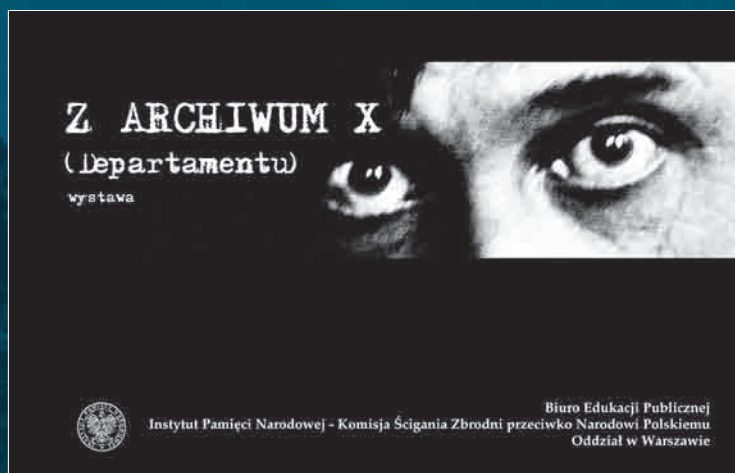
Na 26 panelach, 1 dioramie i 3 plakatach propagandowych zaprezentowana została historia działających na przełomie lat 40. i 50. na terenie ówczesnego województwa warszawskiego trzech struktur podziemia niepodległościowego: 16. i 23. Okręgów Narodowego Zjednoczenia Wojskowego oraz 6. Brygady Wileńskiej AK.

Czerwiec 1976. Radom, Ursus, Płock

Wystawa przygotowana w ramach obchodów 30. rocznicy robotniczych protestów w Radomiu, Ursusie i Płocku. Zawiera zarówno zdjęcia publikowane, które stały się już symbolami Czerwca 1976, np. fotografie przedstawiające demonstrantów na wózkach akumulatorowych i powiewających biało-czerwonymi flagami, jak i zdjęcia oraz materiały pochodzące z Archiwum IPN, publikowane z tej okazji po raz pierwszy. Wśród nich wyróżniają się zdjęcia wykonane przez funkcjonariuszy Służby Bezpieczeństwa w celu identyfikacji poszczególnych demonstrantów oraz dokumentacja i barwne mapy przedstawiające m.in. przebieg protestu w Płocku, plan interwencji oddziałów ZOMO w Ursusie oraz przygotowania MSW do wiecu na Stadionie Dziesięciolecia w Warszawie, potępiającego uczestników strajków i demonstracji z czerwca 1976.

Wystawa **Z Archiwum X (Departamentu)** jest poświęcona Departamentowi X Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego. Prezentuje historię powstania i działalności szczególnej pod wieloma względami komórki tego resortu. Utworzona w październiku 1948 r. (formalnie istniała od lutego 1949 r.) – najpierw jako Grupa Specjalna, od marca 1950 r. funkcjonowała jako Biuro Specjalne, a od grudnia 1951 r. jako Departament – otrzymała zadanie „oczyszczenia” szeregów PZPR z agentów, prowokatorów oraz zwolenników tzw. odchylenia prawicowo-nacjonalistycznego. Realizując powyższe zadania, funkcjonariusze Departamentu X (Różański, Fejgin, Światło, Piasecki, Michalak, Dusza i inni) dopuścili się szczególnych, nawet jak na „zwyczaje” panujące w MBP, okrucieństw zarówno w X Pawilonie w więzieniu przy ul. Rakowieckiej, jak i we własnym, pozostającym poza jakimikolwiek strukturami, tajnym więzieniu w Miedzeszynie (tzw. willa „Spacer”). Historia Departamentu X to jednak nie tylko prosta historia katów i ich ofiar. Przez pryzmat spraw, jakimi się zajmował, wystawa pokazuje zarówno „korzenie” zbrodniczej idei, z której „wyrósł” – procesy moskiewskie lat 30., a następnie pokazowe „spektakle” na Węgrzech, w Czechosłowacji, Rumunii, Bułgarii, jak również wybrane aspekty dziejów formacji komunistycznej w Polsce. Jej agenturalne powiązania z wywiadem sowieckim (za pośrednictwem Włodzimierza Lechowicza i Alfreda Jaroszewicza), problem demoralizacji i okrucieństw partyzantów GL-AL (sprawa Grzegorza Korczyńskiego), a także kwestię zwalczania podziemia niepodległościowego (historia Bogusława Hryniewiczza).

Informacje o możliwości wypożyczenia wystaw:
Jacek Pawłowicz, tel. (22) 860 70 46, jacek.pawlowicz@ipn.gov.pl

Lekcja historii według Jacka Kaczmarskiego

Projekt, adresowany do młodzieży gimnazjalnej i licealnej, ma na celu ukazanie przetworzonej poetycko wizji polskiej historii najnowszej, zawartej i analizowanej w twórczości Jacka Kaczmarskiego. Uczniowie poznają, w jaki sposób historia odciska piętno na literaturze i jak literatura wpływa na ludzkie postawy. Sylwetka Kaczmarskiego nakreślona jest przez pryzmat jego roli barda narodowego, zaprezentowanej na tle innych pieśniarzy jego epoki. Warsztatowa część zajęć przewiduje dyskusję nad toposami kulturowymi w twórczości pieśniarza i jego postawą wobec wydarzeń historycznych i myślowego dorobku ludzkości.

Przykładowe tematy zajęć:

- Upadek Rzeczypospolitej i rozbiory Polski
- Sprawa polska w czasie II wojny światowej
- Powstanie Warszawskie
- Represje okresu stalinowskiego
- Wydarzenia 1968 r.
- Społeczeństwo polskie w latach 80.
- Stan wojenny
- Piórem i pędzlem. Analiza utworów Jacka Kaczmarskiego inspirowanych malarstwem polskim i europejskim

Miejsce spotkań:

Zajęcia mogą być przeprowadzone w szkole lub w Centrum Edukacyjnym IPN im. Janusza Kurtyki „Przystanek Historia” w Warszawie, ul. Marszałkowska 21/25.

Informacje i zgłoszenia:

Magdalena Duber, tel. (22) 860 70 48, magdalena.duber@ipn.gov.pl

Magdalena Pietrzak-Merta, tel. (22) 860 70 47, magdalena.merta@ipn.gov.pl

O dokładnych terminach spotkań będziemy informować na stronie www.ipn.gov.pl pod hasłem „zapowiedzi” oraz drogą mailową.

Prosimy o wcześniejsze zgłoszenia telefoniczne bądź mailowe.

Historia oczami „bezpieki”

Oddziałowe Biuro Edukacji Publicznej IPN w Warszawie zaprasza na ósmą edycję warsztatów źródłoznawczych przeznaczonych dla studentów historii, politologii i dziennikarstwa. Studenci będą mieli możliwość zapoznania się z dokumentami wytworzonymi i przejętymi przez aparat bezpieczeństwa PRL, które znajdują się w Archiwum IPN, oraz źródłami zebranymi przez sam Instytut. Spotkania te stanowią próbę przybliżenia różnorodnych kategorii źródeł znajdujących się w zasobie IPN, ich wiarygodności i znaczenia dla opisu najnowszej historii Polski. Cykl obejmuje sześć półtoragodzinnych spotkań, składających się z: wprowadzenia w zagadnienie, zapoznania uczestników z wybranymi dokumentami i ich omówienia (klasyfikacją pod względem formalnym – pochodzenia, krytyki zewnętrznej i wewnętrznej, ukazania problemów ich interpretacji, wiarygodności, możliwości weryfikacji oraz zagrożeń związanych z upublicznieniem ich treści), dyskusji i podsumowania.

Tematy spotkań:

- Akta Wojskowych Sądów Rejonowych
- Terminologia i systematyka dokumentów MSW
- Akta operacyjne z lat 40. i 50. – fascynacje i pułapki
- Dokumenty śledcze i procesowe na przykładzie akt Departamentu X MBP
- Mikrokosmos – akta terenowych organów bezpieczeństwa
- Opozycja demokratyczna – dokumenty z dwóch stron barykady

Zajęcia dla maturzystów

Zajęcia adresowane są przede wszystkim do uczniów liceów ogólnokształcących zamierzających zdawać maturę z historii na poziomie rozszerzonym. Celem zajęć jest przybliżenie wybranych zagadnień z dziejów Polski, Europy i świata w półwieczu obejmującym lata 1939–1989 oraz ćwiczenie tzw. umiejętności maturalnych (rozwiązywanie zadań testowych, analiza tekstów źródłowych, pisanie wypracowań). Przewiduje się dwanaście spotkań w blokach 3–4-godzinnych. Podsumowaniem zajęć będzie sprawdzenie wiedzy i umiejętności abiturientów zgodnie z wymogami arkusza maturalnego na poziomie rozszerzonym. Miejsce na zajęcia udostępniają zainteresowane szkoły. Grupy liczące minimum 20 słuchaczy można zgłaszać do końca października 2015 r.

Tematy zajęć:

- II wojna światowa – działania zbrojne i polityka
- Państwo Polskie i obywatele RP w latach 1939–1945
- Koalicja antyniemiecka okresu II wojny światowej
- Dekolonizacja po II wojnie światowej
- Globalna rywalizacja supermocarstw
- Pierwsze lata Polski Ludowej (1944–1956)
- Epoka Gomułki (1956–1970)
- Dekada Gierka (1970–1980)
- Ostatnie dziesięciolecie PRL (1980–1989)
- Kryzysy w PRL – „polskie miesiące”
- Przemiany cywilizacyjne w XX w.
- „Jesień Narodów” w 1989 r.

Miejsce i czas spotkań:

Centrum Edukacyjne IPN im. Janusza Kurtyki „Przystanek Historia” w Warszawie, ul. Marszałkowska 21/25.

Informacje i zgłoszenia:

Jacek Pawłowicz, tel. (22) 860 70 46, jacek.pawlowicz@ipn.gov.pl
O dokładnych terminach spotkań będziemy informować na stronie www.ipn.gov.pl pod hasłem „zapowiedzi” oraz drogą mailową.

Informacje i zgłoszenia:

dr Paweł Kosiński, tel. (22) 860 70 43, pawel.kosinski@ipn.gov.pl

Wykład:
prof. dr hab. Piotr Zwierzchowski, historyk filmu (Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy), autor m.in.: *Zapomniani bohaterowie. O bohaterach filmowych polskiego socrealizmu* (Warszawa 2000), *Pęknięty monolit. Konteksty polskiego kina socrealistycznego* (Bydgoszcz 2005), *Piękny sen pedagoga. Literackie i filmowe portrety świata edukacji* (Kraków 2005), *Spektakl i ideologia. Szkice o filmowych wyobrażeniach śmierci heroicznej* (Kraków 2006), *Kino polskie po roku 1989* (Bydgoszcz 2007) oraz najnowszej publikacji *Kino nowej pamięci. Obraz II wojny światowej w kinie polskim lat 60.* (Bydgoszcz 2013).

Kadr z filmu *Niedzielne igraszki* Roberta Glińskiego

Kadr z filmu *Morderca zostawia ślad* Aleksandra Ścibora-Rylskiego

Kadr z filmu *dziewczęta z Nowolipek* Barbary Sass

Kadr z filmu *Magnat* Filipa Bajona

Kadr z filmu *Seksmisja* Juliusza Machulskiego

Miejsce spotkań:

Centrum Edukacyjne IPN im. Janusza Kurtyki „Przystanek Historia”, Warszawa, ul. Marszałkowska 21/25.

Koordynator projektu:

Sławomir Stępień, tel. (22) 860 70 50, slawomir.stepien@ipn.gov.pl
O dokładnych terminach spotkań będziemy informować na stronie www.ipn.gov.pl pod hasłem „zapowiedzi” oraz drogą mailową.

Kadr z filmu *Abel twój brat* Janusza Nasfetera

Seminarium „Spacerkiem po Warszawie”. Rozwój architektury i budownictwa XIX/XX w.

Dziesiąta edycja wykładów prezentujących różnorodność stylistyczną architektury Warszawy w XIX i XX w. W obecnej edycji przedstawione zostaną założenia architektoniczne i urbanistyczne oraz ich stylistyka (gmachy użyteczności publicznej, obiekty przemysłowe, architektura sportowa i rekreacyjna, architektura mieszkaniowa, obiekty kultu), a także ich wpływ na kształt miasta i życie mieszkańców – na tle historycznym, społecznym i ideologicznym.

Seminarium adresowane jest do przewodników miejskich, nauczycieli historii, języka polskiego, wiedzy o społeczeństwie, studentów kierunków humanistycznych oraz uczniów szkół ponadgimnazjalnych, z możliwością wykorzystania podczas egzaminu maturalnego z języka polskiego w nowej formule, sprawdzającej umiejętność analizy i interpretacji różnorodnych tekstów kultury, np. z architektury.

Proponujemy sześć spotkań w cyklu miesięcznym odbywających się od października 2015 r. do marca 2016 r. Udział w seminarium – jako formie doskonalenia zawodowego – zostanie potwierdzony pisemnie.

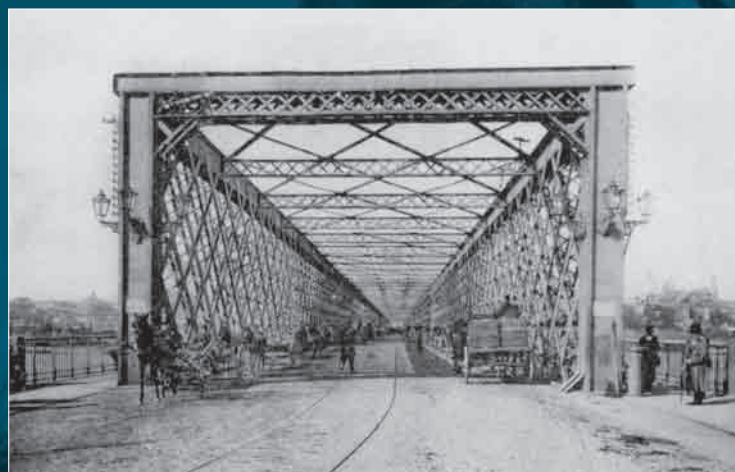
Proponowane tematy:

- Architektura sakralna (do 1939 r.) – październik 2015
- Świeckie budowle użyteczności publicznej (do 1939 r.) – listopad 2015
- Budownictwo przemysłowe (do 1939 r.) – grudzień 2015
- Infrastruktura miejska (do 1939 r.) – styczeń 2016
- Budownictwo kolejowe (do 1939 r.) – luty 2016
- Rozwój kamienic (do 1939 r.) – marzec 2016

Wykład:

Jarosław Zieliński, historyk architektury i jeden z najbardziej cenionych współczesnych warszawianistów, autor m.in. wielotomowego *Atlasu dawnej architektury ulic i placów Warszawy*, albumu *Warszawa zburzona i odbudowana*, monografii *Realizm socjalistyczny w Warszawie. Urbanistyka i architektura*, przewodników historycznych i albumów po stołecznych dzielnicach, a także szeregu artykułów dotyczących historii i dziedzictwa Warszawy publikowanych m.in. na łamach „Stolicy” i „Spotkań z Zabytkami”. Ostatnio wydał *Pałac Kultury i Nauki* oraz wspólnie z Jerzym S. Majewskim *Spacerownik po żydowskiej Warszawie*.

Miejsce i czas spotkań:
 Centrum Edukacyjne IPN im. Janusza Kurtyki „Przystanek Historia”
 w Warszawie, ul. Marszałkowska 21/25.
Informacje i zgłoszenia:
 Sławomir Stępień, tel. (22) 860 70 50, slawomir.stepien@ipn.gov.pl
 O dokładnych terminach spotkań będziemy informować na stronie
www.ipn.gov.pl pod hasłem „zapowiedzi” oraz drogą mailową.

Pogrzebana pamięć

Terenowe warsztaty edukacyjne odbywające się na warszawskich Powązkach i skierowane do uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych.

Zajęcia są tematycznie związane z bohaterami *Kamieni na szaniec*, ofiarami represji systemu komunistycznego i Żołnierzami Wyklętymi.

Informacje i zgłoszenia:

dr Dariusz Gałaszewski, tel. (22) 860 70 51, dariusz.galaszewski@ipn.gov.pl
Marcin Łaszczyński, tel. (22) 860 70 49, marcin.laszczyński@ipn.gov.pl

Historycy OBEP IPN w Warszawie mogą wygłosić następujące wykłady:

- Rząd Polski na uchodźstwie (organizacja, działalność, stosunki z aliantami i ZSRR)
- Udział Polaków w walkach na froncie zachodnim podczas II wojny światowej
- Polityka III Rzeszy i ZSRR na okupowanych ziemiach polskich (1939–1945)
- Budowa komunistycznych struktur władzy w okupowanej Polsce w latach 1941–1944
- Armia Krajowa na kresach północno-wschodnich
- Opór zbrojny po 1944 r. – wybór czy konieczność?
- Aparat bezpieczeństwa w Polsce w latach 1944–1989: struktura, kadry, metody pracy, ofiary
- „Wojna domowa” czy walka z okupantem sowieckim i podporządkowanymi mu strukturami partyjno-państwowymi w latach 1944–1956?
- Podziemie niepodległościowe na Mazowszu w latach 1944–1956
- Przeciwno swoim. Komuniści w poszukiwaniu wroga wewnętrznego w Polsce (1948–1956)
- Struktury kontrywywiadu cywilnego Polski Ludowej w latach 1944–1956
- Kultura socrealistyczna: forma „realizmu magicznego”?
- Telewizja w życiu społecznym Polaków w latach 60.
- Gomułkowska „mała stabilizacja”
- Postawy intelektualistów polskich w okresie PRL-u
- Obchody Milenium Chrztu Polski i Tysiąclecia Państwa Polskiego
- Polska pod rządami Edwarda Gierka
- Tajni współpracownicy Służby Bezpieczeństwa (1944–1989)
- Ideologia i system komunistyczny wobec religii i Kościoła w PRL
- Polska „Solidarności” i stanu wojennego
- Kryzysy społeczno-polityczne w PRL
- PRL – państwo suwerenne czy zależne?

Istnieje możliwość zorganizowania w miastach województwa mazowieckiego „Dni IPN-u”, w ramach których prezentowane byłyby wystawy, wykłady i warsztaty.

Informacje i zgłoszenia:

Jacek Pawłowicz, tel. (22) 860 70 46, jacek.pawlowicz@ipn.gov.pl

Warsztaty „Powstanie '44”

W związku z 71. rocznicą Powstania Warszawskiego, którą obchodzimy w 2015 r., zapraszamy nauczycieli i uczniów na warsztaty edukacyjne „Powstanie '44”. Spotkania będą trwały 2,5-3 godziny i w całości będą opierały się na metodach warsztatowych dostosowanych do możliwości odbiorców. Na wszystkich warsztatach będą wykorzystane fotografie z przygotowanej przez OBEP IPN wystawy „Dni Powstania. Warszawa 1944”.

Szkoła podstawowa:

„Na tropach powstańczej przesyłki”

Warsztaty dla uczniów klas IV-VI, w czasie których dzieci dowiedzą się m.in. o życiu ich rówieśników w czasie Powstania Warszawskiego, a także spróbują roznieść pocztę w ogarniętej walkami Warszawie.

Gimnazjum:

„Tramwajem jadę na wojnę”

Warsztaty dla uczniów klas I-III gimnazjum, w czasie których m.in. stworzą obraz powstańczej Warszawy na podstawie fotografii i kronik wojennych polskich oraz niemieckich, spróbują zinterpretować wiersze poetów powstańczych i ich współczesne aranżacje, a także wykonają inscenizację.

Szkoły ponadgimnazjalne:

„Zarażeni wolnością – Warszawa 1944”

Warsztaty dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych, w czasie których m.in. zapoznają się z filmowymi kronikami wojennymi polskimi oraz niemieckimi, na podstawie fotografii tworzą narrację o Powstaniu Warszawskim, a także wezmą udział w dramie.

Zajęcia są bezpłatne, przeprowadzane w szkołach lub w Centrum Edukacyjnym im. Janusza Kurtyki „Przystanek Historia”.

Informacje i zgłoszenia:

dr Dariusz Gałaszewski, tel. (22) 860 70 51, dariusz.galaszewski@ipn.gov.pl
Marcin Łaszczyński, tel. (22) 860 70 49, marcin.laszczynski@ipn.gov.pl

Pisarze wyklęci – literatura zakazana w PRL

Czwarta edycja projektu edukacyjnego poświęconego literaturze zwalczanej przez komunistyczne władze Polski, będącego kontynuacją cyklu lekcji na temat zakazanej w PRL literatury dla dzieci i młodzieży. Do oferty z lat ubiegłych, obejmującej pisarzy adresujących swoje utwory w dużej mierze do ludzi młodych, takich jak Zofia Kossak-Szczucka, Antoni Ferdynand Ossendowski, Kornel Makuszyński, Helena Zakrzewska, Wacław Gąsiorowski, Władysław Bełza, oraz pisarzy *stricte* dla dorosłych, takich jak Józef Mackiewicz, Ferdynand Goetel, Eugeniusz Magaczewski, Sergiusz Piasecki, Melchior Wańkowicz, Adolf Nowaczyński czy Hanna Malewska, dołączyły kolejne wielkie postaci polskiej literatury: Andrzej Bobkowski, Barbara Toporska, Gustaw Herling-Grudziński, Stanisław Jerzy Lec, Tadeusz Dołęga-Mostowicz, Stanisław Rembek. Zajęcia obejmują cykl półtoragodzinnych spotkań, składających się z części wykładowej i warsztatowej.

Proponowane tematy zajęć:

- Józef Mackiewicz – wielki i nieoczywisty
- Ferdynand Goetel – „Idealista, nonkonformista, wygnaniec”
- Eugeniusz Małaczewski i legenda murmańska
- Sergiusz Piasecki – niepodległa Rzeczpospolita Łotrykowska
- Melchior Wańkowicz – literatura krzepi
- Adolf Nowaczyński – model zajadłego inteligenta
- Hanna Malewska – nasza historia, nasza tożsamość

Informacje i zgłoszenia:

Magdalena Pietrzak-Merta, tel. (22) 860 70 47, magdalena.merta@ipn.gov.pl

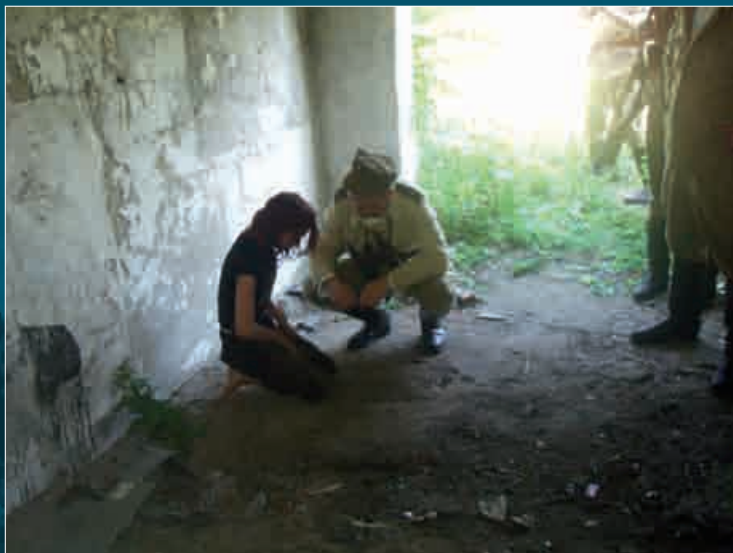
Rogate dusze. Młodzież polska wobec przełomów politycznych

Projekt skierowany do uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych. Uczniowie zapoznają się z postawami przyjmowanymi przez młodzież w trakcie przełomowych wydarzeń historycznych oraz uświadamiają sobie fakt, iż jest ona trwałym składnikiem procesów historycznych i może te procesy świadomie kształtować. Cykl obejmuje pięć półtoragodzinnych spotkań, które składają się z dwóch części: wykładowej i warsztatowej.

Tematy zajęć:

- Bezrobocie szkolne – konflikt pokoleń, czyli dojrzałość gimnazjalisty
- Szkoła i wojna, czyli budowanie Niepodległej
- Dziś, jutro, pojutrze, czyli pod okupacją
- Byli za młodzi, by iść do Powstania, czyli dorastanie w cieniu zakazanej legendy
- Orła WRON-a nie pokona, czyli rzeczywistość szkolna lat osiemdziesiątych

Prosimy o wcześniejsze zgłoszenia telefoniczne lub mailowe.

Informacje i zgłoszenia:

Marcin Łaszczyński, tel. (22) 860 70 49, marcin.laszczyński@ipn.gov.pl

Projekt edukacyjny „Polskie miesiące”

Adresowany jest do uczniów szkół ponadgimnazjalnych zainteresowanych przełomowymi wydarzeniami w historii PRL-u. Cykl składa się z sześciu warsztatów edukacyjnych, odbywających się raz w miesiącu w Centrum Edukacyjnym „Przystanek Historia” im. Janusza Kurtyki. Warsztaty trwają 2 godziny i są poprzedzone 30-minutowym wykładem połączonym z prezentacją multimedialną.

Tematy warsztatów edukacyjnych:

- Przed Październikiem był Czerwiec. Polskie miesiące 1956 r.
- Młodzież żąda wolności. Marzec 1968 r.
- Rozstrzelani stoczniovcy. Grudzień 1970 r.
- Odłożony kryzys. Czerwiec 1976 – Sierpień 1980 r.
- Stan wojenny. Grudzień 1981 r.
- Upadek PRL-u. Od obrad Okrągłego Stołu do wyborów 4 czerwca 1989 r.

Informacje i zgłoszenia:

dr Dariusz Gałaszewski, tel. (22) 860 70 51, dariusz.galaszewski@ipn.gov.pl

Pracownicy OBEP IPN w Warszawie brali udział w opracowaniu następujących pakietów:

- *Auschwitz – pamięć dla przyszłości*
- *Czerwiec '76 – krok ku wolności*
- *Polskie Państwo Podziemne w latach 1939-1941*
- *Prymas Tysiąclecia – Kardynał Stefan Wyszyński*
- *Stan wojenny*
- *Stosunki polsko-ukraińskie w latach 1939-1947*
- *Zagłada Żydów polskich w czasie II wojny światowej*
- *Polacy ratujący Żydów w latach II wojny światowej*
- *Generał August Emil Fieldorf „Nil”*
- *Grudzień '70*

Istnieje możliwość przeprowadzenia przez pracowników OBEP IPN w Warszawie warsztatów prezentujących sposób wykorzystania pakietów w edukacji szkolnej.

Terminy do uzgodnienia.

Pokazy filmów z wykładami

Istnieje możliwość zorganizowania pokazów filmów przygotowanych przy udziale pracowników OBEP w Warszawie. Pokazom towarzyszą wykłady popularnonaukowe.

Proponowane filmy:

- „Huzar”
- *Ruch Oporu Armii Krajowej*
- *11 Grupa Operacyjna NSZ*
- „Czerwona Oberża”
- *Kryptonim „Orzeł”*
- *V Komenda WiN*
- „W drodze do ojczyzny..”
- *Oddział BOA*
- *Samoobrona Ziemi Grodzieńskiej*
- *Komendant „Olech”*
- „Młot”
- *Bracia Kmiołkowie*
- „Łupaszka”
- *Pomorski rajd majora „Łupaszki”*
- „Jeż”
- *Rejon NSZ Mrozy*
- *Generał „Nil”*
- *Słowo Honoru* (dokument fabularyzowany)
- „Anoda” (dokument fabularyzowany)
- *Tajny Współpracownik* (dokument fabularyzowany)
- *Śmierć rotmistrza Pileckiego* (dokument fabularyzowany)

Informacje i zgłoszenia:
Jacek Pawłowicz, tel. (22) 860 70 46, jacek.pawlowicz@ipn.gov.pl

Informacje i zgłoszenia:
Jacek Pawłowicz,
tel. (22) 860 70 46, jacek.pawlowicz@ipn.gov.pl

Konferencje naukowe

- „W imieniu Polski Walczącej. Porządek publiczny i bezpieczeństwo w okupacyjnej Warszawie”
– 26 listopada 2015 r.
- „Zbrodnie w świetle prawa...” – luty 2016 r.
- „Pół wieku Milenium. Religijne, polityczne i społeczne aspekty obchodów tysiąclecia chrztu Polski (1956–1966/1967)”
– 13 maja 2016 r.
- „Nie (tylko) Partia? Organizacje społeczne w Polsce Ludowej 1944–1989 – geneza, funkcjonowanie, znaczenie”
– 9–10 czerwca 2016 r.

Informacje:

dr Kazimierz Krajewski, tel. (22) 860 70 45, kazimierz.krajewski@ipn.gov.pl

OBEP IPN w Warszawie uczestniczy w następujących pracach naukowo-badawczych:

Centralne projekty badawcze:

- Aparat bezpieczeństwa w walce z podziemiem politycznym i zbrojnym 1944–1956
- Ziemie polskie pod okupacją 1939–1945
- Encyklopedia „Solidarności”
- Struktury i działalność Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej
- Emigracja polityczna 1939–1989

Oddziałowe projekty badawcze:

- Warszawa nie?pokonana – poświęcony historii Warszawy. Koordynator – Tomasz Łabuszewski
- Mazowsze i Podlasie w ogniu 1944–1956 – poświęcony badaniom pierwszej dekady rządów komunistycznych na terenie województwa mazowieckiego. Koordynator – Kazimierz Krajewski
- Dopalanie Kresów – poświęcony badaniom nad najnowszą historią Ziem Utraconych. Koordynator – Kazimierz Krajewski
- „Czerwona” mapa Warszawy. Przewodnik po miejscach represji komunistycznych lat 1944–1956
- „Brunatna” mapa Warszawy. Przewodnik po miejscach represji niemieckich lat 1939–1944
- Międzyzakładowy Robotniczy Komitet „Solidarności”
- „Start”. Ekspozytura Urzędu Śledczego PKB
- Warszawskie kluby studenckie

Projekty indywidualne:

- Diecezja płocka 1956–75 w dokumentach SB
- Ludzie płockiej SB
- Ludzie ostrołęckiej SB

Informacje:

dr Tomasz Łabuszewski, tel. (22) 860 70 32, tomasz.labuszewski@ipn.gov.pl
dr Kazimierz Krajewski, tel. (22) 860 70 45, kazimierz.krajewski@ipn.gov.pl

**Instytut Pamięci Narodowej
Oddziałowe Biuro Edukacji Publicznej
w Warszawie
oraz**

zapraszają na

**Przegląd Filmowy
„Kino w PRL – PRL w kinie”**

Zapraszamy na XV edycję edukacyjnego Przeglądu Filmowego „Kino w PRL – PRL w kinie”.

W obecnej edycji proponujemy przyjrzeć się współczesnemu filmowi historycznemu. Wcześniej koncentrowaliśmy się na filmach powstałych przede wszystkim w okresie PRL-u, będących specyficznym świadectwem tamtej rzeczywistości: odzwierciedleniem autentycznego życia, przetworzonego jednak przez ideologiczne i polityczne widzenie świata. Teraz chcielibyśmy pokazać, jak współczesne kino historyczne – polskie, ale także i światowe – podejmuje interpretację takich tematów, jak np. postawy i zachowania człowieka w warunkach ekstremalnych, stosunek społeczeństw krajów okupowanych przez Trzecią Rzeszę do Zagłady Żydów, realia życia w państwach bloku komunistycznego w okresie zimnej wojny czy rozrachunek z nazistowską i komunistyczną przeszłością. Oprócz produkcji fabularnych pokażemy także materiały Polskiej Kroniki Filmowej. Przegląd adresowany jest przede wszystkim do młodzieży szkół ponadgimnazjalnych i może stanowić interesujące uzupełnienie realizowanych w dzisiejszej szkole celów edukacji humanistycznej. Przy wyborze filmów staraliśmy się kierować możliwością ich wykorzystania podczas egzaminu maturalnego z języka polskiego w nowej formule, sprawdzającej umiejętność analizy i interpretacji różnorodnych tekstów kultury, np. filmu. Mamy nadzieję, że spotka się on również z zainteresowaniem nauczycieli historii, języka polskiego i wiedzy o społeczeństwie oraz studentów kierunków humanistycznych. Wierzymy, że przegląd pomoże zrozumieć skomplikowaną historię XX w.

Tradycyjnie przed każdym spotkaniem odbędą się prelekcje, które wygłosi prof. Jerzy Eisler (IPN, Instytut Historii PAN). Udział w przeglądzie będzie potwierdzony pisemnym zaświadczeniem.

**WSZYSTKIE
POKAZY
SĄ BEZPŁATNE!**

**Zgłoszenia na wybrane
seanse prosimy składać
najpóźniej dzień przed
projekcją**

Informacje i zgłoszenia:

Sławomir Stępień, tel. (22) 860 70 50, slawomir.stepien@ipn.gov.pl

**Filmowe wizje losów ludzkich w warunkach ekstremalnych
– 20 października 2015 r.**

LISTA SCHINDLERA,

reż. Steven Spielberg, prod. USA, Polska 1993 [180 min.]

Film po rekonstrukcji cyfrowej!
Film zdobył 7 Oscarów i 5 nominacji oraz Złote Globy, BAFTA,
Grammy i wiele innych nagród.
Występują: Liam Neeson, Ben Kingsley, Ralph Fiennes,
Caroline Goodall, Andrzej Seweryn.

**Filmowe oblicza stalinizmu
– 17 listopada 2015 r.**

Polska Kronika Filmowa [10 min.]

REWERS,

reż. Borys Lankosz, prod. Polska 2009 [95 min.]

Polski kandydat do Oscara (2009).
Film nagrodzony i nominowany: Złote Lwy na FPFF w Gdyni (2009), Camerimage (2009),
FIPRESCI (2009), Orzeł na PNF (2010), FFP w Moskwie (2011).
Występują: Agata Buzek, Krystyna Janda, Anna Polony, Marcin Dorociński,
Adam Woronowicz, Bronisław Wrocławski.

**Miłość w realiach PRL lat 60.
– 19 stycznia 2016 r.**

Polska Kronika Filmowa [10 min.]

RÓŻYCZKA,

reż. Jan Kidawa-Błoński, prod. Polska 2010 [115 min.]

Film nagrodzony: Złote Lwy na FPFF w Gdyni (2010), Camerimage (2010),
MFF w Moskwie (2010), FFP w Chicago (2010), MFF w San Francisco (2011),
Orzeł na PNF (2011).
Występują: Andrzej Seweryn, Magdalena Boczarska, Robert Więckiewicz,
Grażyna Szapołowska, Jan Frycz, Jacek Braciak, Krzysztof Globisz.

Dylematy moralne w państwie totalitarnym – 23 lutego 2016 r.

Polska Kronika Filmowa [10 min.]

BARBARA,

reż. Christian Petzold, prod. Niemcy 2012 [105 min.]

Niemiecki kandydat do Oscara (2013).

Film nagrodzony i nominowany: Srebrny Niedźwiedź na MFF w Berlinie (2012), MFF w Stambule (2012), MFF w Moskwie (2012), MFF w Karlowych Warach (2012), MFF w Melbourne (2012), MFF w Valladolid (2012).

Występują: Nina Hoss, Ronald Zehrfeld, Jasna Fritzi Bauer, Mark Waschke, Rainer Bock.

Czy pojedynczy człowiek może zmienić bieg historii? – 22 marca 2016 r.

Polska Kronika Filmowa [10 min.]

JACK STRONG,

reż. Władysław Pasikowski, prod. Polska 2014 [120 min.]

Film nagrodzony: Złote Lwy na FPFF w Gdyni (2014), FFP w Chicago (2014), Orzeł na PNF (2015).

Występują: Marcin Dorociński, Maja Ostaszewska, Patrick Wilson, Oleg Maslennikov, Dimitri Bilov, Dagmara Domińczyk, Ireneusz Czap, Mirosław Baka, Zbigniew Zamachowski.

Niedokończony rozrachunek z przeszłością – 19 kwietnia 2016 r.

Polska Kronika Filmowa [10 min.]

ANIOŁ ŚMIERCI,

reż. Lucía Puenzo, prod. Argentyna, Francja, Hiszpania, Niemcy 2013 [90 min.]

Argentyński kandydat do Oscara (2014).

Film nagrodzony i nominowany: Goya (2014).

Występują: Àlex Brendemühl, Natalia Oreiro, Diego Peretti, Elena Roger, Florencia Bado.

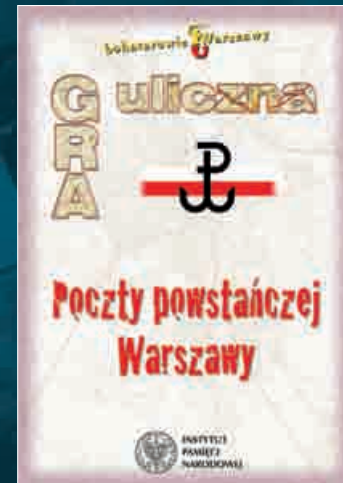
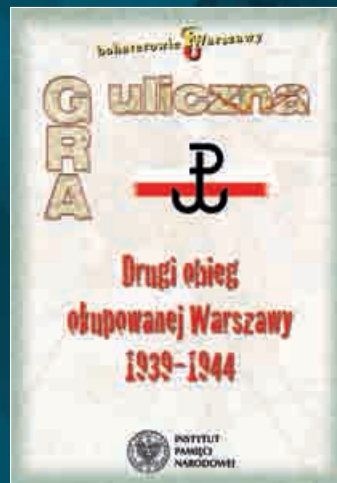
Rekonstrukcje historyczne

W ramach cyklu „Bohaterowie Warszawy” 22 lutego 2009 r. przygotowana została w historycznym miejscu rekonstrukcja zamachu na kątą Warszawy Brigadeführera SS i generała policji Franza Kutscherę. Od 2007 r. na zakończenie corocznego Rajdu Szlakiem Żołnierzy Wyklętych organizowane są rekonstrukcje ataków partyzantów podziemia antykomunistycznego na placówki NKWD i UB. W czerwcu 2015 r. w Sokołowie Podlaskim 80 rekonstruktorów, przy wsparciu historycznych samochodów, odegrało scenę odbicia więźniów z rąk funkcjonariuszy UB.

Informacje:

Jacek Pawłowicz, tel. (22) 860 70 46, jacek.pawlowicz@ipn.gov.pl

Gry uliczne

Efektom pracy historyków OBEP w Warszawie jest seria gier ulicznych pod wspólnym hasłem „Bohaterowie Warszawy”. Autorzy poszczególnych zeszytów przypomnieli wybrane zagadnienia walki mieszkańców stolicy z okupantem niemieckim podczas II wojny światowej. Wszystkie broszury edukacyjne składają się z wprowadzenia historycznego, opisu gry, wyboru tekstów źródłowych, wykazu literatury uzupełniającej, not biograficznych oraz objaśnień rzeczowych. Całość jest ilustrowana archiwalnymi i współczesnymi zdjęciami, a także wzbogacona planem Warszawy z okresu okupacji.

Dotychczas ukazały się gry zatytułowane: *Najśłynniejsze akcje Kedywu AK w Warszawie, Pomoc Armii Krajowej dla powstańców żydowskich w getcie warszawskim (wiosna 1943 r.), Mały sabotaż w Warszawie lat 1939-1944, Drugi obieg okupowanej Warszawy (1939-1944) oraz Poczty powstańczej Warszawy.*

W przygotowaniu: *Poeci walczącej Warszawy.*

Informacje i zgłoszenia:

dr Dariusz Gałaszewski, tel. (22) 860 70 51,
dariusz.galaszewski@ipn.gov.pl
dr Paweł Kosiński, tel. (22) 860 70 43,
pawel.kosinski@ipn.gov.pl

Rajdy historyczne

Od ośmiu lat Oddziałowe Biuro Edukacji Publicznej IPN w Warszawie we współpracy z samorządem terytorialnym województwa mazowieckiego organizuje rajd historyczny szlakiem „żołnierzy wyklętych”, w którym uczestniczy młodzież szkolna, harcerze i kombatanci. Celem rajdu jest przypomnienie najważniejszych dowódców podziemia powojennego z Mazowsza i Podlasia – postaci niezwykle zasłużonych dla idei niepodległościowej – oraz odnalezienie miejsc i świadków związanych z ich działalnością. W trakcie rajdu podzielona na patrole młodzież kolportuje okolicznościowe broszury i pocztówki prezentujące sylwetki patronów imprezy. Przemarszom patroli rajdowych towarzyszą także akcje grup rekonstrukcji historycznej, których członkowie wcielają się w rolę grup operacyjnych UB i NKWD. Finałem każdego rajdu jest rekonstrukcja historyczna ukazująca akcję zbrojne podziemia niepodległościowego Mazowsza i Podlasia (najczęściej z udziałem młodzieży).

Informacje:
Jacek Pawłowicz,
tel. (22) 860 70 46,
jacek.pawlowicz@ipn.gov.pl

W ramach dotychczasowych prac badawczych OBEP IPN w Warszawie powstały następujące publikacje:

- *Grudzień 1970 w dokumentach MSW*, wybór, wstęp i oprac. J. Eisler, Warszawa 2000.
- *Czerwiec 1976 w materiałach archiwalnych*, wybór, wstęp i oprac. J. Eisler, Warszawa 2001.
- *Czerwiec '76 – krok ku wolności* (teka edukacyjna IPN), Warszawa 2002.
- *Czerwiec 1976 – spory i refleksje po 25 latach*, red. P. Sasanka i R. Spątek, Warszawa 2003.
- *Co nam zostało z tych lat... Opozycja polityczna 1976–1980 z dzisiejszej perspektywy*, red. J. Eisler, Warszawa 2003.
- *Ostatni leśni 1948–1953*, red. T. Łabuszewski, Warszawa 2003.
- J. Pawłowicz, *Chwała bohaterom! Mieszkańcy Mazowsza Zachodnio-Północnego sądowni przez Wojskowe Sądy Rejonowe 1946–1955*, Warszawa 2003.
- *Oblicza Marca 1968*, red. K. Rokicki i S. Stępień, Warszawa 2004.
- *Kryptonim „Orzeł”. Warszawski Okręg Narodowego Zjednoczenia Wojskowego w dokumentach 1947–1954*, wybór i oprac. K. Krajewski, T. Łabuszewski, J. Pawłowicz, L. Żebrowski, Warszawa 2004.
- *„Zwyczajny” resort. Studia o aparacie bezpieczeństwa 1944–1956*, red. K. Krajewski, T. Łabuszewski, Warszawa 2005.
- *Powstanie Warszawskie. Fakty i mity*, red. K. Krajewski i T. Łabuszewski, Warszawa 2006.
- J. Eisler, *Polski rok 1968*, Warszawa 2006.
- P. Sasanka, *Czerwiec 1976. Geneza – przebieg – konsekwencje*, Warszawa 2006.
- *Płockie Milenium. Uroczystości milenijne w diecezji płockiej w tajnych dokumentach Służby Bezpieczeństwa*, wstęp, wybór i oprac. J. Pawłowicz, Toruń 2006.
- P. Sasanka, S. Stępień, *Czerwiec 1976. Radom, Ursus, Płock*, Warszawa 2006.
- *„Jesteście naszą wielką szansą”. Młodzież na rozstajach komunizmu 1944–1989* (folder konferencji), red. M. Koszyńska i T. Łabuszewski, Warszawa 2006.
- J. Pawłowicz, *Ludzie płockiej bezpieki. Urząd Bezpieczeństwa Publicznego w Płocku 1944–1956*, Warszawa 2007.
- *Departament X MBP. Wzorce – struktury – działanie*, red. K. Rokicki, Warszawa 2007.
- *Twarze warszawskiej „bezpieki”* (katalog wystawy), red. M. Koszyńska, K. Rokicki, P. Sasanka, S. Stępień, Warszawa 2007.
- *Twarze mazowieckiej „bezpieki”* (katalog wystawy), red. J. Pawłowicz, M. Rybicka, Warszawa 2007.
- *„Śladami zbrodni”. Projekt edukacyjny. Materiały dla nauczycieli*, red. M. Koszyńska, W. Młynarczyk, T. Łabuszewski, Warszawa 2007.
- *W objęciach Wielkiego Brata. Sowieci w Polsce 1939–1993* (katalog konferencji), red. K. Rokicki, P. Sasanka, Warszawa 2007.
- *W objęciach Wielkiego Brata. Sowieci w Polsce 1944–1993* (katalog wystawy), red. E. Kowalczyk, Warszawa 2008.
- K. Krajewski, T. Łabuszewski, „XVI” *Okręg Narodowego Zjednoczenia Wojskowego* (broшуra), Warszawa-Ostrołęka-Kadziłto 2008.
- *Rotmistrz Witold Pilecki 1901–1948*, oprac. J. Pawłowicz, Warszawa 2008.
- J. Eisler, *„Polskie miesiące” czyli kryzys(y) w PRL*, Warszawa 2008.
- A. Dudek, J. Eisler, A. Friszke, A. Paczkowski, P. Sasanka, *Drogi do wolności, drogi do wspólnej Europy 1945–2007*, red. J. Eisler, Warszawa 2008.
- *W osaczeniu. Społeczeństwo Płocka i powiatu płockiego w tajnych dokumentach Służby Bezpieczeństwa w latach 1957–1975*, oprac. J. Pawłowicz, Toruń 2008.
- *„Jesteście naszą wielką szansą”. Młodzież na rozstajach komunizmu 1944–1989*, red. P. Ceranka i S. Stępień, Warszawa 2009.
- K. Krajewski, T. Łabuszewski, J. Pawłowicz, *Zapomniani bohaterowie Polski Podziemnej (ROAK i NZW na Mazowszu)* (materiały edukacyjne i okolicznościowe), Warszawa-Ciechanów 2009.
- *W objęciach Wielkiego Brata. Sowieci w Polsce 1944–1993*, red. K. Rokicki i S. Stępień, Warszawa 2009.
- *Jarosław Guzy. U źródeł złego i dobrego. Rozmowy z pierwszym przewodniczącym Krajowej Komisji Koordynacyjnej NZS*, oprac. R. Spątek, Warszawa 2009.
- *Niepiękny wiek XX. Profesorowi Tomaszowi Szarocie w siedemdziesiątą rocznicę urodzin*, red. J. Eisler i in., Warszawa 2010 (koedycja z Instytutem Historii PAN).
- *Rzeczpospolita utracona. Następstwa nazizmu i komunizmu na ziemiach polskich*, red. J. Eisler i K. Rokicki, Warszawa 2010.
- J. Kurtyka, J. Pawłowicz, *Generał Leopold Okulicki 1898–1946*, Warszawa 2010.
- *Polska Partia Socjalistyczna. Dlaczego się nie udało?*, red. R. Spątek, Warszawa 2010.
- K. Krajewski, T. Łabuszewski, *„Żołnierze Wyklęci” Mazowsza i Podlasia 1944–1952* (materiały edukacyjne i okolicznościowe), Warszawa-Brok 2011.
- *Rzeczpospolita utracona. A Republic Lost* (album), red. T. Łabuszewski, Warszawa 2011.

- K. Rokicki, *Literaci. Relacje między literatami a władzami w PRL w latach 1956-1970*, Warszawa 2011.
- *Władza w PRL. Ludzie i mechanizmy*, red. K. Rokicki, R. Spałek, Warszawa 2011.
- J. Eisler, *Grudzień 1970. Geneza, przebieg, konsekwencje*, wyd. II popr. i uzupełnione, Warszawa 2012.
- *Jan Józef Lipski z perspektywy XXI wieku* (materiały pokonferencyjne), red. K. Rokicki, Warszawa 2012.
- *Komunistyczne amnestie 1945-1947 – drogi do „legalizacji” czy zagłady* (materiały pokonferencyjne), red. W. Muszyński, Warszawa 2012.
- *N jak „Nowa”. Od wolnego słowa do wolności 1977-1989* (album), koncepcja W. Borowik, Warszawa 2012 (koedycja ze Stowarzyszeniem Wolnego Słowa).
- P. Sasanka, S. Stępień, *Zimna wojna. Krótka historia podzielonego świata* (album), Warszawa 2012.
- *Śladami zbrodni. Przewodnik po miejscach represji komunistycznych lat 1944-1956* (album), red. T. Łabuszewski, Warszawa 2012.
- K. Krajewski, T. Łabuszewski, *„Żołnierze Wyklęci” Mazowsza i Mazur 1944-1956* (materiały edukacyjne i okolicznościowe), Warszawa-Myszyniec 2012.
- K. Krajewski, T. Łabuszewski, J. Pawłowicz, *Ruch Oporu Armii Krajowej na Północnym Mazowszu 1945-1954* (materiały edukacyjne i okolicznościowe), Warszawa-Mława 2013.
- *Bez (auto)cenury. Z Wojciechem Bogaczykiem rozmawia Bartłomiej Noszczak*, Warszawa 2013.
- J. Eisler, *Siedmiu wspaniałych. Poczet pierwszych sekretarzy KC PZPR*, Warszawa 2014.
- K. Krajewski, *„Doliniacy” 1943-1945* (materiały edukacyjne i okolicznościowe), Warszawa 2014.
- *Fotografie bez cenzury 1976-1989* (album), oprac. P. Sasanka, S. Stępień, T. Gleb, Warszawa 2014.
- *Kurpie – Semper Fidelis* (materiały edukacyjne dla uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych I ponadgimnazjalnych), Warszawa 2014.
- R. Spałek, *Komuniści przeciwko komunistom. Poszukiwanie wroga wewnętrznego w kierownictwie partii komunistycznej w Polsce w latach 1948-1956*, Warszawa-Poznań 2014.
- K. Krajewski, T. Łabuszewski, *6. Brygada Wileńska AK i Obwód „Jezioro” (Sokołów Podlaski)* (materiały edukacyjne i okolicznościowe), Warszawa-Sokołów Podlaski 2015.

Komiksy

- K. Wyrzykowski, S. Zajączkowski, *„Łupaszka” 1939*, konsultacja historyczna K. Krajewski i T. Łabuszewski, Warszawa 2009.
- K. Wyrzykowski, S. Zajączkowski, *Wyzwolenie? 1945*, konsultacja historyczna K. Krajewski i T. Łabuszewski, Warszawa 2010.
- K. Wyrzykowski, S. Zajączkowski, *„Zygmunt”. Zygmunt Błazejewicz*, konsultacja historyczna K. Krajewski i T. Łabuszewski, Warszawa 2011 („Wilcze Tropy”, z. 1).
- K. Wyrzykowski, S. Zajączkowski, *„Orlik”. Marian Bernaciak*, konsultacja historyczna K. Krajewski i T. Łabuszewski, Warszawa 2011 („Wilcze Tropy”, z. 2).
- K. Wyrzykowski, S. Zajączkowski, *Zamach na Kutscherę 1 lutego 1944*, konsultacja historyczna K. Krajewski, T. Łabuszewski, Warszawa 2012 („W imieniu Polski Walczącej”, z. 1).
- K. Wyrzykowski, S. Zajączkowski, *„Młot”. Władysław Łukasiuk*, konsultacja historyczna K. Krajewski i T. Łabuszewski, Warszawa 2013 („Wilcze Tropy”, z. 3).
- K. Wyrzykowski, S. Zajączkowski, *Kampinos ‘44*, konsultacja historyczna K. Krajewski, T. Łabuszewski, Warszawa 2014 („W imieniu Polski Walczącej”, z. 2).

Serie wydawnicze:

„Warszawa nie?pokonana”

- *Warszawa. Miasto w opresji*, red. K. Krajewski i M. Pietrzak-Merta, Warszawa 2010.
- P. Pleskot, R. Spalek, *Pokolenie 82–90. Niezależne Zrzeszenie Studentów na Uniwersytecie Warszawskim we wspomnieniach (1982–1990)*, Warszawa 2011.
- E. Kowalczyk, K. Pawlicka, *Działalność Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego na m.st. Warszawę (1944–1954)*, Warszawa 2011.
- *Cudzoziemcy w Warszawie 1945–1989. Studia i materiały*, red. P. Pleskot, Warszawa 2012.
- *Warszawa niezłomna. Antysystemowe formy opozycji i oporu społecznego w stolicy (1980–1989)*, red. B. Noszczak, Warszawa 2013.
- *Niebezpieczna wolność. „Uczeń Polski” (1979–1989). Fakty, wspomnienia, dokumenty*, red. B. Noszczak, Warszawa 2013.
- P. Pleskot, *Dyplomata czyli szpieg? Działalność służb kontrwywiadowczych PRL wobec zachodnich placówek dyplomatycznych w Warszawie (1956–1989)*, cz. 1 i 2, Warszawa 2013.
- *Komuniści w międzywojennej Warszawie*, red. E. Kowalczyk, Warszawa 2014.
- P. Pleskot, *Miasto śmierci. Pytania o morderstwa polityczne popełnione w Warszawie (1956–1989)*, Warszawa 2015.

„Mazowsze niepokornych”

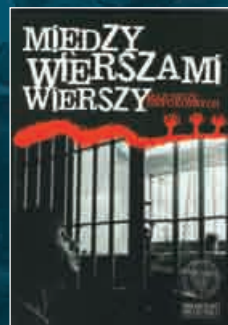
- *Mędzy wierszami wierszy. Antologia poezji drugiego obiegu wydawniczego na Mazowszu (1976–1989)*, red. B. Noszczak i K. Rokicki, Warszawa 2009.
- M. Bielak, J. Pawłowicz, *Znane – nieznane. Prasa niezależna na Mazowszu 1976–1989*, Warszawa 2010.

„Mazowsze i Podlasie w ogniu 1944–1956”

- *Powiat Sokołów Podlaski*, red. K. Krajewski i T. Łabuszewski, Warszawa 2006.
- *Powiat Pułtusk*, red. K. Krajewski i T. Łabuszewski, Warszawa 2008.
- M. Bechta, „...między Bolszewią a Niemcami”. *Konspiracja wojskowa i polityczna Polskiego Obozu Narodowego na Podlasiu w latach 1939–1952*, Warszawa 2009.
- *Powiat Ostrołęka*, red. K. Krajewski, Warszawa 2009.
- *Powiat Siedlce w pierwszej dekadzie rządów komunistycznych*, red. K. Krajewski, Warszawa 2011.

„Dopalenie Kresów”

- *Okręg Nowogródzki AK w dokumentach*, wybór i oprac. K. Krajewski, Warszawa 2009.
- K. Krajewski, T. Łabuszewski, P. Niwiński, *Brygady „Łupaszki”. 5. i 6. Wileńska Brygada AK w fotografii 1943–1952*, Warszawa 2010.
- E. Kowalczyk, *Działalność Związku Patriotów Polskich na Wileńszczyźnie 1944–1946*, Warszawa 2010.
- *„Szlakiem Narbutta”. Organ Polskich Sił Zbrojnych Ziemi Lidzkiej – Czasopismo Ziemi Lidzkiej 1943–1945*, wybór i oprac. K. Krajewski, Warszawa 2015.

Zapowiedzi:

Publikacje

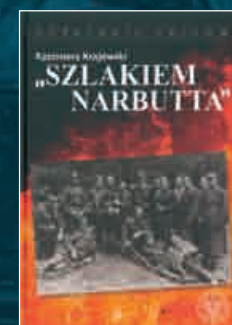
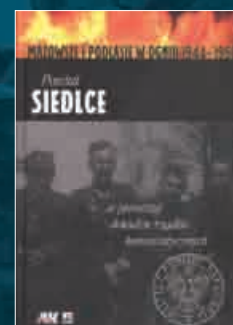
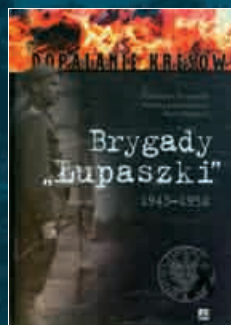
- M. Bechta, W. Muszyński, *Narodowe Zjednoczenie Wojskowe wobec Pax Sovietica (1944-1963)* (w ramach CPB)
- P. Kosicki, *Rewolucyjni katolicy: personalizm i europejskie więzi polskiej inteligencji katolickiej 1939-1956*
- B. Noszczak, *Etos gniewu. Antykomunistyczne organizacje młodzieżowe w Warszawie (1944-1989)*
- J. Pawłowicz, *SB w powiecie i województwie płockim*
- *Pion walki z tzw. bandytyzmem RB/MBP* (tom pokonferencyjny), red. T. Ruzikowski (w ramach CPB)
- *Powiat Ostrów Mazowiecka w pierwszej dekadzie rządów komunistycznych* (tom pokonferencyjny)
- K. Rokicki, *Warszawskie kluby studenckie*
- R. Spatek, „Start”. *Ekspozytura Urzędu Śledczego PKB*
- *W sieci. Rzecz o powojennych siatkach wywiadowczych* (tom pokonferencyjny), red. M. Bechta (w ramach CPB)
- T. Ruzikowski, *Międzyzakładowy Robotniczy Komitet Solidarności*

Komiksy

- *Akcja pod Arsenalem* (seria „W imieniu Polski Walczącej”, z. 3)
- seria „Wojenna odyseja Antka Srebrnego 1939-1944” (cztery zeszyty)
- *Zdzisław Badocha „Żelazny”* (seria „Wilcze Tropy”, z. 4)

Wystawy

- *Rotmistrz Witold Pilecki 1901-1948* – wersja w języku angielskim

„Opowiem ci o wolnej Polsce” – spotkania ze świadkami historii

opowiem_ci.edu@ipn.gov.pl

Opowiem ci o wolnej Polsce – spotkania młodzieży ze świadkami historii to projekt łączący pokolenia. Dzięki opowieściom świadków o walkach o niepodległą Polskę i zmaganiach w obronie wartości obywatelskich uczniowie poznają historię Polski lat 1939–1989 z perspektywy indywidualnych losów.

Zadaniem uczniów jest przeprowadzenie wywiadów z osobami, które czynnie przeciwstawiały się systemom totalitarnym w latach 1939–1989 i nagranie ich w formie video, a następnie zaprezentowanie poznanej historii w społeczności lokalnej.

Projekt jest realizowany od 2007 r. we współpracy z Fundacją Centrum Edukacji Obywatelskiej i Muzeum Powstania Warszawskiego. Więcej informacji o projekcie na stronie www.pamiec.pl/opowiem

Kontakt:

Anna Brojer – tel. (22) 581 85 97,
anna.brojer@ipn.gov.pl

Olga Tumińska – tel. (22) 581 88 18,
olga.tuminska@ipn.gov.pl

Historia w kolorach

„Historia w kolorach” to propozycja edukacyjna IPN skierowana do najmłodszych. Jej głównym celem jest zainteresowanie dzieci dziejami Polski i Polaków oraz przybliżenie w atrakcyjnej i przystępnej formie polskich symboli narodowych – godła, flagi i hymnu. W ramach programu powstał m.in. krótki film animowany *Polskie symbole narodowe*, podczas którego w niespełna siedem minut dzieci dowiedzą się jak wygląda godło Polski, co symbolizują czerwień i biel, dlaczego *Mazurek Dąbrowskiego* jest pieśnią wyjątkową. Wydana została także trójwymiarowa książeczka i kolorowanki oraz gra Polak Mały, które można wykorzystać na zajęciach z dziećmi w przedszkolach lub szkołach podstawowych. Jako materiały uzupełniające proponujemy także dostępne na stronie internetowej www.pamiec.pl/historiawkolorach gry internetowe, nawiązujące do postaci i obrazów pojawiających się w filmie, oraz klasyczne puzzle. Wszystkie materiały edukacyjne można bezpłatnie wykorzystywać podczas samodzielnych zajęć z dziećmi. Istnieje również możliwość przeprowadzenia takich zajęć przez pracowników IPN. Zapraszamy do odwiedzenia strony www.pamiec.pl/historiawkolorach

Kontakt:

dr Maciej Zakrzewski – tel. (12) 289 20 44,
maciej.zakrzewski@ipn.gov.pl

Utracone dziedzictwo – losy ziemian w XX wieku

Polskie Towarzystwo Ziemiańskie, Małopolskie Kuratorium Oświatowe w Krakowie, a także Oddziałowe Biura Edukacji Publicznej IPN w Krakowie, Poznaniu, Białymstoku, Lublinie, Rzeszowie oraz Gdańsku współorganizują ponadregionalny projekt edukacyjny, którego tematem będą dzieje ziemianstwa polskiego do zakończenia II wojny światowej. Celem projektu jest nie tylko poznanie dziejów polskiej elity społecznej, ale przede wszystkim zainteresowanie uczniów najnowszą historią Polski, a w szczególności jej lokalnym wymiarem. Wyjątkowo cenne mogą okazać się nie tylko spotkania ze świadkami historii, ale także odkrywanie miejsc, które nawiązują do ziemianstwa i jego dziejów. Jednym z elementów projektu jest konkurs adresowany do młodzieży gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej z terenów całej Polski. Uczestnicy konkursu mają za zadanie wykonać pracę w jednej z trzech form – pisemnej, fotograficznej lub multimedialnej. Oceniana będzie kreatywność, zgodność faktów historycznych oraz samodzielna praca z materiałami historycznymi (źródła pisane, fotografie i relacje świadków). Zwycięzcy konkursu pojadą do Krakowa na trzydniową sesję naukowo-edukacyjną, połączoną z ogólnopolskim finałem konkursu.

Kontakt:

Marcin Chorążki – tel. (12) 289 20 67,
marcin.chorazki@ipn.gov.pl

O tym nie można zapomnieć... – spotkania z kobietami, które przeszły piekło obozów i łagrów

Do udziału w projekcie zapraszamy nauczycieli i uczniów klas II gimnazjum oraz I i II szkół ponadgimnazjalnych. Uczniowie zdobywają wiedzę na temat II wojny światowej: odwiedzają miejsca pamięci, biorą udział w seminariach z udziałem historyków, reżyserów filmów dokumentalnych, psychologów oraz byłych więźniarek niemieckich obozów koncentracyjnych i sowieckich łagrów. Zanim nakręcą dokument – relację świadka historii – uczestniczą w warsztatach przygotowujących do rozmów z nim i prezentujących filmowe techniki dokumentowania. Finałem projektu jest publiczna prezentacja najciekawszych fragmentów nagranych wywiadów.

Kontakt:

Anna Klimowicz – tel. (22) 581 86 67,
anna.klimowicz@ipn.gov.pl

Kamienie pamięci – „Za to, że byli Polakami...”

www.pamiec.pl/kamienie_pamieci

Celem projektu jest zachęcenie młodzieży do odszukania, udokumentowania i upamiętnienia w środowisku lokalnym zapomnianych bohaterów, których nazwisk nie można znaleźć na kartach podręczników. Tegoroczna edycja projektu będzie poświęcona tym wszystkim, którzy zostali zamordowani w majestacie stalinowskiego prawa. Zostali oni pogrzebani w nieoznaczonych miejscach na terenie całego kraju. Miejsca ich spoczynku są odkrywane w ramach projektu Instytutu Pamięci Narodowej „Poszukiwania nieznanych miejsc pochówku ofiar terroru komunistycznego 1944–1956”. Zadaniem uczestników będzie upamiętnienie tych osób, ukazanie ich działalności i postaw oraz walki o wartości, których wyznawanie spowodowało najwyższą karę ze strony totalitarnego reżimu.

Podobnie jak w poprzednich edycjach, każdy bohater zostanie upamiętniony wirtualnym kamieniem na mapie pamięci na stronie www.pamiec.pl/kamienie_pamieci.

Na stronie projektu można odnaleźć bohaterów upamiętnionych w ramach dotychczasowych edycji. Były one poświęcone: uczestnikom wojny obronnej 1939 r. i strajków sierpniowych 1980 r., żołnierzom wyklętym, nauczycielom historii prawdziwej, żołnierzom „Akcji Burza” oraz kapłanom.

Kontakt:

Wojciech Trębacz – tel. (71) 326 97 35,
wojciech.trebacz@ipn.gov.pl

Sylwia Krzyżanowska – tel. (71) 326 97 37,
sylwia.krzyzanowska@ipn.gov.pl

Uczniowie obchodzą ważne rocznice historyczne

Projekt dla szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych. Uczniowie pod kierunkiem nauczyciela i przy wsparciu pracowników Centrum Edukacyjnego „Przystanek Historia” w Warszawie przygotowują atrakcyjny, odbiegający od sztam projekt upamiętniający ważną rocznicę historyczną. Może to być np. film dokumentalny, publikacja, happening, spektakl teatralny czy wystawa. Najciekawsze formy zostaną zaprezentowane publicznie w Centrum Edukacyjnym „Przystanek Historia” w Warszawie.

Kontakt:

Joanna Śmieszek-Raducha – tel. (22) 576 30 01,
joanna.smieszek@ipn.gov.pl

Projekt edukacyjny „Patroni naszych ulic”

www.pamiec.pl/patroni_ulic

Wielu ulicom i placom, przy których mieszkamy i pracujemy, patronują postaci historyczne. Wybór patronów przestrzeni, w której żyjemy, świadczy nie tylko o naszej wrażliwości historycznej, lecz także wskazuje na wartości, do których chcemy się odwoływać. Godzi się znać patrona swojej ulicy, wiedzieć, czyje nazwisko wymieniamy, podając przy różnych okazjach własny adres.

Wśród patronów ulic i placów są osoby, które na trwałe zapisały się w dziejach Polski XX w. W ramach ogólnopolskiej akcji edukacyjnej wydajemy broszury prezentujące sylwetki niektórych z nich. Naszym celem jest dostarczenie tych publikacji do każdego gospodarstwa domowego, każdej firmy, które znajdują się przy ulicy noszącej imię tego patrona. Zapraszamy grupy uczniów, harcerzy do współpracy przy roznoszeniu książeczek. Jest to doskonała okazja, aby młodzież poznawała postaci historyczne, jednocześnie przekazując tę wiedzę innym mieszkańcom swojego miasta. Na stronie internetowej projektu www.pamiec.pl/patroni_ulic można sprawdzić, jakie książeczki zostały już wydane i do których miast już dotarły.

Kontakt:

Karolina Kolbuszewska – tel. (22) 581 85 95,
karolina.kolbuszewska@ipn.gov.pl

Debaty oksfordzkie

Zapraszamy uczniów szkół ponadgimnazjalnych do wzięcia udziału w Turnieju Debat Oksfordzkich o Puchar Prezesa IPN. Debaty oksfordzkie są formą poszerzenia i pogłębienia wiedzy oraz zainteresowania młodzieży historią Polski XX wieku. Tezy debat dotyczą problemów, które mogą wzbudzać wiele emocji, są żywo komentowane i niejednokrotnie kontrowersyjne. Równorzędnym celem jest przygotowanie młodzieży szkół ponadgimnazjalnych do aktywnego udziału w życiu publicznym, a także przekonanie uczestników, że logika argumentacji w debacie może być wyrafinowaną rozrywką intelektualną. W Turnieju Debat Oksfordzkich o Puchar Prezesa IPN zmierzają się zwycięzcy turniejów regionalnych. Więcej informacji o projekcie oraz pełna lista turniejów regionalnych wraz z danymi kontaktowymi znajduje się na stronie www.pamiec.pl/debaty.

Koordynator projektu:

Anna Skiendziel – tel. (32) 207 03 13, anna.skiendziel@ipn.gov.pl
Regionalny koordynator projektu:

Magdalena Duber – tel. (22) 860 70 48,
magdalena.duber@ipn.gov.pl

Co kryją archiwa IPN?

www.pamiec.pl/lekcje

Lekcje archiwalne przygotowane z myślą o uczniach szkół ponadgimnazjalnych (także niedowidzących i niewidomych) odbywają się w siedzibie IPN. Każda z lekcji składa się z dwóch części. W pierwszej uczniowie poznają zasady działania archiwum i korzystania z dokumentów w nim zgromadzonych oraz różne rodzaje materiału źródłowego. Część druga ma charakter warsztatowy – polega na analizie przykładowych dokumentów, dzięki której można zobaczyć mechanizmy i metody działania aparatu bezpieczeństwa, na przykład wobec Kazimierza Świątonia, Anny Walentynowicz czy Krzysztofa Skiby.

Regionalni koordynatorzy projektu:

OBEP IPN Białystok – Paweł Kalisz,
tel. (85) 664 57 85, pawel.kalisz@ipn.gov.pl

OBEP IPN Gdańsk – Krzysztof Drazba,
tel. (58) 668 49 07, krzysztof.drazba@ipn.gov.pl

OBEP IPN Gdańsk Delegatura w Bydgoszczy – dr Katarzyna Maniewska,
tel. (52) 321 95 00, katarzyna.maniewska@ipn.gov.pl

OBEP IPN Katowice – dr Kornelia Banaś,
tel. (32) 207 03 11, kornelia.banas@ipn.gov.pl

OBEP IPN Kraków – Dariusz Gorajczyk,
tel. (12) 289 20 69, dariusz.gorajczyk@ipn.gov.pl

OBEP IPN Lublin – Agnieszka Skura,
tel. (81) 536 34 67, agnieszka.skura@ipn.gov.pl

OBEP IPN Łódź – Paweł Kowalski,
tel. (42) 616 27 16, pawel.kowalski@ipn.gov.pl

OBEP IPN Poznań – Katarzyna Florczyk,
tel. (61) 835 69 53, katarzyna.florczyk@ipn.gov.pl

OBEP IPN Rzeszów – Zenon Fajger,
tel. (17) 867 30 32, zenon.fajger@ipn.gov.pl

OBEP IPN Szczecin – Paweł Miedziński,
tel. (91) 312 94 13, pawel.miedzinski@ipn.gov.pl

OBEP IPN Warszawa – Monika Bielak,
tel. (22) 860 70 38, monika.bielak@ipn.gov.pl

OBEP IPN Wrocław – dr Joanna Hytrek-Hryciuk,
tel. (71) 326 97 44, joanna.hytrek@ipn.gov.pl

Ogólnopolscy koordynatorzy projektu:

BEP: dr Kornelia Banaś – tel. (32) 207 03 11,
kornelia.banas@ipn.gov.pl

BUIAD: Grzegorz Trzyna – tel. (22) 581 89 27,
grzegorz.trzyna@ipn.gov.pl

Ogólnopolski konkurs historyczny „Karol Wojtyła i jego czasy (1920–2005)”

W związku z uchwałą Sejmu z 5 grudnia 2014 r. ustanawiającą rok 2015 Rokiem św. Jana Pawła II Oddziałowe Biuro Edukacji Publicznej w Łodzi organizuje konkurs dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych pt. „Karol Wojtyła i jego czasy (1920–2005)”. Celem konkursu jest upowszechnienie wiedzy o życiu i działalności Karola Wojtyły – papieża Jana Pawła II, przede wszystkim w kontekście roli, jaką odegrał w powojennej historii Polski. Konkurs podzielony jest na dwa etapy. W pierwszym trzysobowe drużyny przygotowują elektroniczny projekt gazetki szkolnej poświęconej jego postaci. Zadanie to ma na celu nie tylko zmotywować uczniów do zainteresowania biografią papieża, ale również kształcić umiejętność pracy z publikacjami naukowymi, tekstami źródłowymi oraz pisanie krótkich form dziennikarskich. W drugim etapie spotka się 18 najlepszych drużyn. Drużyny będą rywalizować w turnieju złożonym z trzech rund, odpowiadając na pytania oraz wykonując zadania oparte na pracy z mapą, ikonografią, tekstem źródłowym. Regulamin konkursu na stronie www.ipn.gov.pl

Terminy:

zgłaszanie uczestników – do 30 września 2015 r.

nadsyłanie prac – do 24 października 2015 r.

finał konkursu – druga połowa listopada 2015 r.

Kontakt:

Magdalena Zapolska-Downar – tel. (42) 616 27 18,
magdalena.zapolska-downar@ipn.gov.pl

Konkurs dla nauczycieli i studentów „Polska–Węgry 1956”

www.pamiec.pl/konkursy

W związku z przypadającymi w 2016 r. rocznicami związanymi z buntem robotników w Polsce i powstaniem antysowieckim na Węgrzech zapraszamy nauczycieli i studentów do wzięcia udziału w konkursie „Polska–Węgry 1956”. Zadaniem uczestników konkursu jest przygotowanie scenariusza zajęć szkolnych lub akademickich na temat obu tych prób przeprowadzenia zmian w 1956 r. Nagrodą w konkursie jest wyjazd edukacyjny.

Szczegółowe informacje znajdują Państwo na stronie www.pamiec.pl/konkursy

Kontakt:

Katarzyna Cegiela – tel. (22) 581 85 55,
katarzyna.cegiela@ipn.gov.pl

Konkurs „Sprzączki i guziki z orzełkiem ze rdzy...”

www.pamiec.pl/sprzaczkki

Siódma edycja konkursu zostanie ogłoszona wiosną 2016 r. Konkurs skierowany jest do uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych i ma na celu przywrócenie pamięci o ofiarach zbrodni katyńskiej. Zadanie konkursowe polega na stworzeniu strony z albumu poświęconej konkretnej ofierze zbrodni katyńskiej. Uczniowie muszą opracować koncepcję plastyczną pracy, ale również wykazać duże zaangażowanie w poszukiwanie informacji o wybranym przez siebie bohaterze. Udział w konkursie pozwala poznać sylwetki zamordowanych, dowiedzieć się o ich życiu prywatnym, dokonaniach, sukcesach i roli, jaką odgrywali w życiu publicznym niepodległej Polski. Nagrodą dla zwycięzców i ich opiekunów w czterech edycjach konkursu były wyjazdy edukacyjne do miejsc związanych ze zbrodnią katyńską oraz martyrologią Polaków na Kresach. Laureaci odwiedzili m.in. Polskie Cmentarze Wojenne w Katyniu, Charkowie, Miednoje i Bykowni. W 2014 r. z powodu sytuacji politycznej wyjazd na Wschód okazał się niemożliwy. Nagrodą w piątej edycji konkursu było odwiedzenie we Włoszech Monte Cassino i innych miejsc związanych z walkami II Korpusu Polskiego, w którym służyli żołnierze ocaleni z obozów i łagrów w ZSRR, zaś w kolejnym roku laureaci odwiedzili miejsca związane ze szlakiem bojowym gen. Stanisława Maczka. Szczegółowe informacje o konkursie zamieszczone są na stronie www.pamiec.pl/sprzaczkki oraz www.facebook.com/edu.ipn w zakładce Konkurs „Sprzączki...”.

Kontakt:

Karol Wiślocki – tel. (22) 431 83 61,
karol.wislocki@ipn.gov.pl

Przegląd filmowy Echa Katynia

www.pamiec.pl/echakatynia

W ramach przeglądu filmowego Echa Katynia prezentowane są filmy zarówno polskich, jak i zagranicznych autorów dotyczące zbrodni katyńskiej oraz innych wydarzeń powiązanych z nią kontekstem historycznym, kulturowym, politycznym czy socjologicznym. Projekcjom filmów towarzyszą dyskusje panelowe z udziałem reżyserów, historyków, dziennikarzy, socjologów, dyplomatów, świadków ekshumacji, a także członków rodzin zamordowanych. Od 2013 r. pokazy filmowe odbywają się w kilkunastu miastach Polski. Siódma edycja przeglądu filmowego Echa Katynia odbędzie się w kwietniu 2016 r.

Kontakt:

Karol Wiślocki – tel. (22) 431 83 61,
karol.wislocki@ipn.gov.pl

Epizody z historii najnowszej Polski w komiksie

Ogólnopolski konkurs, który polega na wykonaniu komiksu przedstawiającego epizod, rozgrywający się na tle wydarzeń ważnych dla dziejów polskiego społeczeństwa z udziałem realnego lub fikcyjnego bohatera. Zakres historyczny pracy powinien mieścić się w okresie od 1918 do 1989 r.

W związku z rocznicą 1956 r. tegoroczna edycja będzie się odbywać we współpracy z węgierskim Komitetem Pamięci Narodowej równolegle na Węgrzech. Laureaci będą mieli szansę wziąć udział we wspólnych polsko-węgierskich warsztatach historyczno-plastycznych. Praca konkursowa ma stanowić zamkniętą całość o objętości minimum 8, a maksymalnie 10 pionowych plansz (stron podzielonych na dowolne kadry) formatu A4. Prace oceniane będą w trzech grupach wiekowych:

- Uczniowie szkół podstawowych (klasy IV–VI)
- Uczniowie szkół gimnazjalnych
- Uczniowie szkół ponadgimnazjalnych

Uroczyste ogłoszenie wyników i rozdanie nagród odbędzie się podczas VI Festiwalu Komiksów Historycznych.

Kontakt:

Anna Klimowicz – tel. (22) 581 86 67,
anna.klimowicz@ipn.gov.pl

Zapał znicz pamięci

Siódma społeczna akcja medialno-edukacyjna „Zapał znicz pamięci” odbędzie się w jedną z październikowych niedziel (dokładną datę podamy we wrześniu). Akcja jest wspólną inicjatywą pięciu oddziałów Instytutu Pamięci Narodowej oraz regionalnych rozgłośni Polskiego Radia z Poznania, Bydgoszczy, Katowic, Łodzi oraz Gdańska, a więc obszaru wcielonego do Rzeszy podczas II wojny światowej. W tym roku chcemy w szczególny sposób upamiętnić obrońców polskich granic z września 1939 r. W niedzielę w południe zapalmy znicze w miejscach przypominających o nich, a także o ofiarach niemieckiego terroru na ziemiach wcielonych w czasie wojny do III Rzeszy Niemieckiej. Listę takich miejsc można znaleźć na stronie www.radiomerkury.pl. Zachęcamy do udokumentowania swojego uczestnictwa w akcji i wysłania zdjęć z krótkim opisem na jeden z adresów: znicz@radiomerkury.pl lub znicz@dzieje.pl. Akcja objęta jest patronatem portalu www.dzieje.pl.

Kontakt:

Agnieszka Kołodziejska – tel. (61) 835 69 53,
agnieszka.kolodziejska@ipn.gov.pl

Dyrektor Oddziału IPN w Warszawie

prof. dr hab. Jerzy Eisler

Asystent prasowy

Iwona Spalek

tel. (22) 860 70 28

e-mail: iwona.spalek@ipn.gov.pl

Referat Badań Naukowych

dr Kazimierz Krajewski

tel. (22) 860 70 45

e-mail: kazimierz.krajewski@ipn.gov.pl

dr Mariusz Bechta

tel. (22) 860 70 44

e-mail: mariusz.bechta@ipn.gov.pl

dr Elżbieta Kowalczyk

tel. (22) 860 70 37

e-mail: elzbieta.kowalczyk@ipn.gov.pl

dr Wojciech Muszyński

tel. (22) 860 70 35

e-mail: wojciech.muszynski@ipn.gov.pl

dr Bartłomiej Noszczak

tel. (22) 860 70 40

e-mail: bartlomiej.noszczak@ipn.gov.pl

dr hab. Patryk Pleskot

tel. (22) 860 70 39

e-mail: patryk.pleskot@ipn.gov.pl

dr Konrad Rokicki

tel. (22) 860 70 41

e-mail: konrad.rokicki@ipn.gov.pl

dr Tadeusz Ruzikowski

tel. (22) 860 70 36

e-mail: tadeusz.ruzikowski@ipn.gov.pl

dr Robert Spalek

tel. (22) 860 70 42

e-mail: robert.spalek@ipn.gov.pl

Biuro Edukacji Publicznej IPN

Oddział w Warszawie

ul. Stawki 2, 00-193 Warszawa

(Intraco, p. 10)

www.ipn.gov.pl

Naczelnik OBEP

dr Tomasz Łabuszewski

tel. (22) 860 70 32

e-mail: tomasz.labuszewski@ipn.gov.pl

Sekretariat

Anna Prusek

tel. (22) 860 70 33, fax (22) 860 70 34

e-mail: anna.prusek@ipn.gov.pl

Referat Edukacji Historycznej

Jacek Pawłowicz

tel. (22) 860 70 46

e-mail: jacek.pawlowicz@ipn.gov.pl

Monika Bielak

tel. (22) 860 70 38

e-mail: monika.bielak@ipn.gov.pl

Magdalena Duber

tel. (22) 860 70 48

e-mail: magdalena.duber@ipn.gov.pl

dr Dariusz Gałaszewski

tel. (22) 860 70 51

e-mail: dariusz.galaszewski@ipn.gov.pl

dr Paweł Kosiński

tel. (22) 860 70 43

e-mail: pawel.kosinski@ipn.gov.pl

Marcin Łaszczyński

tel. (22) 860 70 49

e-mail: marcin.laszczynski@ipn.gov.pl

Anna Obrębska

tel. (22) 860 70 52

e-mail: anna.obrebska@ipn.gov.pl

Magdalena Pietrzak-Merta

tel. (22) 860 70 47

e-mail: magdalena.merta@ipn.gov.pl

Centrum Edukacyjne IPN

im. Janusza Kurtyki

„Przystanek Historia”

ul. Marszałkowska 21/25, 00-628 Warszawa

www.przystanekhistoria.ipn.gov.pl

tel. (22) 576 30 01

Naczelnik

Wiesława Młynarczyk

e-mail: wieslawa.mlynarczyk@ipn.gov.pl

Edukacja

Magdalena Bogdan

e-mail: magdalena.bogdan@ipn.gov.pl

Barbara Pamrów

e-mail: barbara.pamrow@ipn.gov.pl

Joanna Śmieszek-Raducha

e-mail: joanna.smieszek@ipn.gov.pl